

Brott och näringsförbud

Brott

Brottsbalk (1962:700) – utdrag	587
Skattebrottslag (1971:69)	593
Aktiebolagslag (2005:551) – utdrag	597
Skatteverkets medverkan i brottsutredningar , lag (1997:1024)	598
Tider för åtalspreskription	599
Praxis och litteratur om bokföringsbrott	600

Penningtvätt och brottsfinansiering

Åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism , lag (2009:62) ...	605
Åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism , förordning (2009:92)	616
Straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall , lag (2002:444)	620

Näringsförbud

Näringsförbud , lag (1986:436)	622
Underrättelser angående näringsförbud m.m. , förordning (1986:441)	630
DVFS 2010:21 Underrättelser angående näringsförbud m.m.	632
BOLFS 2004:7 Avgifter för bevis och underrättelser om uppgifter i näringsförbudsregistret	632

UTDRAG

Brottsbalk (1962:700)

ANDRA AVDELNINGEN Om brotten	587
9 kap. Om bedrägeri och annan oredlighet (1, 3, 6 a och 9 §§)	587
10 kap. Om förskingring och annan trolöshet (1 och 3–5 §§)	588
11 kap. Om brott mot borgenärer m.m.	588
15 kap. Om mened, falskt åtal och annan osann utsaga (1–4 §§) ...	590
17 kap. Om brott mot allmän verksamhet m.m. (7 §)	590
20 kap. Om tjänstefel m.m. (2 §)	590
23 kap. Om försök, förberedelse, stämpling och medverkan till brott (7 §)	591
TREDJE AVDELNINGEN Om påföljder	591
35 kap. Om bortfallande av påföljd (1 och 4 §§)	591
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	592

ANDRA AVDELNINGEN Om brotten**9 kap. Om bedrägeri och annan oredlighet** (1, 3, 6 a och 9 §§)

1 § Den som medelst vilseledande förmår någon till handling eller underlåtenhet, som innebär vinning för gärningsmannen och skada för den vilseledde eller någon i vars ställe denne är, dömes för *bedrägeri* till fängelse i högst två år.

För bedrägeri döms också den som genom att lämna oriktig eller ofullständig uppgift, genom att ändra i program eller upptagning eller på annat sätt olovligen påverkar resultatet av en automatisk informationsbehandling eller någon annan liknande automatisk process, så att det innebär vinning för gärningsmannen och skada för någon annan. *Lag (1986:123)*

3 § Är brott som i 1 § sägs att anse som grovt, skall för *grovt bedrägeri* dömas till fängelse, lägst sex månader och högst sex år.

Vid bedömande huruvida brottet är grovt skall särskilt beaktas, om gärningsmannen missbrukat allmänt förtroende eller begagnat falsk handling eller vilseledande bokföring eller om gärningen eljest varit av särskilt farlig art, avsett betydande värde eller inneburit synnerligen kännbar skada. *Lag (1976:1139)*

6 a § Den som

1. otillbörligen främjar möjligheterna för annan att tillgodogöra sig egendom som härrör från brottsligt förvärv eller värdet av sådan egendom, eller
2. med uppsåt att dölja egendomens ursprung medverkar till att bortföra, överlåta, omsätta eller vidta annan sådan åtgärd med egendom som härrör från brottsligt förvärv

döms för *penninghäleri* till fängelse i högst två år.

För penninghäleri döms också den som, i annat fall än som anges i första stycket, otillbörligen medverkar till att bortföra, överlåta, omsätta eller vidta annan sådan åtgärd med egendom, om åtgärden är ägnad att dölja att annan har berikat sig genom brottslig gärning.

Är brott som anges i första eller andra stycket grovt, döms till fängelse, lägst sex månader och högst sex år. *Lag (1999:164)*

9 § Den som offentliggör eller eljest bland allmänheten sprider vilseledande uppgift för att påverka priset på vara, värdepapper eller annan egendom, döms för *svindleri* till fängelse i högst två år eller, om brottet är ringa, till böter eller fängelse i högst sex månader.

Om någon, som medverkar vid bildande av aktiebolag eller annat företag eller på grund av sin ställning bör äga särskild kännedom om ett företag, uppsåtligen eller av

grov oaktsamhet offentliggör eller eljest bland allmänheten eller företagets intresser sprider vilseledande uppgift ägnad att påverka bedömandet av företaget i ekonomiskt hänseende och därigenom medföra skada, döms såsom i första stycket sägs.

Är brott, som i denna paragraf sägs, grovt, döms till fängelse, lägst sex månader och högst sex år. *Lag (1993:207)*

10 kap. Om förskingring och annan trolöshet (1 och 3–5 §§)

1 § Om någon, som på grund av avtal, allmän eller enskild tjänst eller dylik ställning fått egendom i besittning för annan med skyldighet att utgiva egendomen eller redovisa för denna, genom att tillägna sig egendomen eller annorledes åsidosätter vad han har att iakttaga för att kunna fullgöra sin skyldighet, dömes, om gärningen innebär vinning för honom och skada för den berättigade, för *förskingring* till fängelse i högst två år.

3 § Om brott som i 1 § sägs är att anse som grovt, skall för *grov förskingring* dömas till fängelse, lägst sex månader och högst sex år.

Vid bedömande huruvida brottet är grovt skall särskilt beaktas, om gärningsmannen missbrukat ansvarsfull ställning eller begagnat falsk handling eller vilseledande bokföring eller om gärningen eljest varit av särskilt farlig art, avsett betydande värde eller inneburit synnerligen kännbar skada.

4 § Den som, i annat fall än förut i detta kapitel är sagt, med egendom, som han har i besittning men vartill ägande- eller säkerhetsrätt är förbehållen eller tillförsäkrad eller eljest tillkommer annan, vidtager åtgärd varigenom egendomen frånhändes den andre eller denne annorledes berövas sin rätt, dömes för *olovligt förfogande* till böter eller fängelse i högst två år.

5 § Om någon, som på grund av förtroendeställning fått till uppgift att för någon annan sköta ekonomisk angelägenhet eller självständigt handha kvalificerad teknisk uppgift eller övervaka skötseln av sådan angelägenhet eller uppgift, missbrakar sin förtroendeställning och därigenom skadar huvudmannen, döms han för *trolöshet mot huvudman* till böter eller fängelse i högst två år. Vad som har sagts nu gäller inte, om gärningen är belagd med straff enligt 1–3 §§.

Är brottet grovt, skall dömas till fängelse, lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömande huruvida brottet är grovt skall särskilt beaktas, om gärningsmannen begagnat falsk handling eller vilseledande bokföring eller tillfogat huvudmannen betydande eller synnerligen kännbar skada.

Missbrakar någon, som fått till uppgift att sköta rättslig angelägenhet för någon annan, till förfång för huvudmannen sin förtroendeställning, döms han enligt första stycket, även om angelägenheten inte är av ekonomisk eller teknisk art.

Lag (1986:123)

11 kap. Om brott mot borgenärer m.m.

1 § Den som, när han är på obestånd eller när påtaglig fara föreligger för att han skall komma på obestånd, förstör eller genom gåva eller någon annan liknande åtgärd avhänder sig egendom av betydande värde, döms för *oredlighet mot borgenärer* till fängelse i högst två år. Detsamma skall gälla om någon genom sådant förfarande försätter sig på obestånd eller framkallar påtaglig fara för att han skall komma på obestånd.

För oredlighet mot borgenärer döms också en gäldenär som, då konkurs är förestående, ur riket bortför tillgång av betydande värde med uppsåt att hålla den undan konkursen, eller gäldenär som i konkurs undandrar eller undanhåller konkursförvaltningen tillgång. Detsamma skall gälla, om en gäldenär i otillbörligt syfte underlåter att, så långt möjligt, medverka till att tillgång i utlandet som ingår i konkursen ställs till konkursförvaltningens förfogande, trots att konkursförvaltaren uppmanat gäldenären att medverka.

Om brottet är grovt, döms för *grov oredlighet mot borgenärer* till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömning av om brottet är grovt skall särskilt beaktas om gärningsmannen beedigat oriktig uppgift eller använt falsk handling eller vilseledande bokföring eller om brottet varit av betydande omfattning eller om gärningens annars varit av särskilt farlig art. *Lag (2005:242)*

2 § En gäldenär som vid konkurs, skuldsanering eller förhandling om offentligt ackord uppsåtligen eller av grov oaktsamhet förtiger tillgång, uppger obefintlig skuld eller lämnar annan sådan oriktig uppgift, döms, om uppgiften inte rättas innan den beedigas eller annars läggs till grund för förfarandet, för *försvårande av konkurs eller exekutiv förrättning* till fängelse i högst två år.

För försvårande av exekutiv förrättning döms också en gäldenär som i samband med annan exekutiv förrättning uppsåtligen åberopar oriktig handling eller skenavtal och därigenom hindrar att erfordrig egendom genom förrättning tas i anspråk för att bereda borgenär betalning eller säkerhet.

Om ett förtigande eller en oriktig uppgift enligt första stycket är utan betydelse för saken, eller om gäldenären vid konkurs hade rätt att vägra yttra sig och omständigheterna innebär en skälig ursäkt för honom eller henne, skall han eller hon inte dömas till ansvar.

Om ett brott som avses i denna paragraf har begåtts uppsåtligen och är grovt, döms för *grovt försvårande av konkurs eller exekutiv förrättning* till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömning av om brottet är grovt skall särskilt beaktas om gärningsmannen beedigat oriktig uppgift eller använt falsk handling eller vilseledande bokföring eller om brottet varit av betydande omfattning. *Lag (2006:549)*

3 § Den som, när han är på obestånd eller när påtaglig fara föreligger för att han skall komma på obestånd, fortsätter rörelse under förbrukande av avsevärda medel utan motsvarande nytta för rörelsen eller lever slösaktigt eller inlåter sig på äventyrligt företag eller lättsinnig ansvarsförbindelse eller vidtar annan sådan åtgärd och därigenom uppsåtligen eller av grov oaktsamhet försämrar sin förmögenhetsställning i avsevärd mån, döms för *vårdslöshet mot borgenärer* till fängelse i högst två år. Vad som nu sagts skall gälla även om gärningsmannen inte insåg men hade skälig anledning anta att han var på obestånd eller att påtaglig fara förelåg för att han skulle komma på obestånd. *Lag (2005:242)*

4 § Den som, då han eller hon är på obestånd, gynnar en viss borgenär genom att betala skuld som inte är förfallen, betala med annat än sedvanliga betalningsmedel eller överlämna säkerhet som inte var betingad vid skuldens tillkomst eller genom att vidta annan sådan åtgärd, döms, om åtgärden medför påtaglig fara för att en annan borgenärs rätt skall förringas avsevärt, för *otillbörligt gynnande av borgenär* till fängelse i högst två år. Detsamma skall gälla, om någon som är på obestånd i otillbörligt syfte gynnar en viss borgenär på annat sätt än som nyss sagts och detta medför påtaglig fara för att en annan borgenärs rätt skall förringas avsevärt.

En gäldenär, som för att främja ackord i hemlighet lämnar eller utlovar betalning eller annan förmån, döms också för otillbörligt gynnande av borgenär. *Lag (2005:242)*

5 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet åsidosätter bokföringsskyldigheten enligt bokföringslagen (1999:1078) genom att underlåta att bokföra affärshändelser eller bevara räkenskapsinformation eller genom att lämna oriktiga uppgifter i bokföringen eller på annat sätt, döms, om rörelsens förlopp, ekonomiska resultat eller ställning till följd härav inte kan i huvudsak bedömas med ledning av bokföringen, för *bokföringsbrott* till fängelse i högst två år eller, om brottet är ringa, till böter eller fängelse i högst sex månader.

Om brottet är grovt, döms för *grovt bokföringsbrott* till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömning av om brottet är grovt skall särskilt beaktas om åsidosättandet avsett mycket betydande belopp eller om gärningsmannen använt falsk

handling eller om gärningen ingått som ett led i en brottslighet som utövats systematiskt eller om gärningen annars varit av särskilt farlig art.

Första och andra styckena gäller inte om bokföringsskyldigheten avser en juridisk person som anges i 2 kap. 2 § bokföringslagen och som inte bedriver näringsverksamhet. *Lag (2005:242)*

6 § För försök till oredlighet mot borgenärer enligt 1 § första stycket eller försök till sådan oredlighet enligt 1 § andra stycket som innebär att tillgång bortförs ur riket döms till ansvar enligt vad som föreskrivs i 23 kap. Detsamma gäller i fall då sådant brott som nu har angetts skall bedömas som grov oredlighet mot borgenärer.

Lag (2005:242)

7 § Begår den som är i en gäldenärs ställe en gärning, för vilken ansvar för gäldenär är föreskrivet i detta kapitel, skall han dömas såsom om han själv vore gäldenär.

Borgenär som i fall som avses i 4 § tar eller låter åt sig utlova betalning, säkerhet eller annan förmån, döms för medverkan till brottet endast om han brukar otillbörligt hot eller otillbörligt löfte om förmån eller handlar i hemligt samförstånd med gärningsmannen. *Lag (1986:43)*

8 § Vårdslöshet mot borgenärer får åtalas av åklagare endast om åtal är påkallat från allmän synpunkt. *Lag (2005:242)*

15 kap. Om mened, falskt åtal och annan osann utsaga (1–4 §§)

1 § Om någon under laga ed lämnar osann uppgift eller förtiger sanningen, dömes för mened till fängelse i högst fyra år eller, om brottet är ringa, till böter eller fängelse i högst sex månader.

Är brottet grovt, skall dömas till fängelse, lägst två och högst åtta år. Vid bedömande huruvida brottet är grovt skall särskilt beaktas, om det skett med uppsåt att oskyldig skulle fällas till ansvar för allvarligt brott eller eljest synnerlig skada tillfogas annan. *Lag (1975:1292)*

2 § Den som vid förhör under sanningsförsäkran i rättegång lämnar osann uppgift eller förtiger sanningen, dömes för osann partsutsaga till fängelse i högst två år eller, om brottet är ringa, till böter eller fängelse i högst sex månader.

3 § Begår någon av grov oaktsamhet gärning som i 1 eller 2 § sägs, dömes för ovarsam utsaga till böter eller fängelse i högst sex månader.

4 § Prövas utsaga som avses i 1–3 §§ vara utan betydelse för saken, skall ej dömas till ansvar.

Vad nu sagts skall ock gälla, om någon lämnat osann uppgift eller förtigit sanningen angående sådant varom han ägt vågra att yttra sig och omständigheterna innebära skälig ursäkt för honom.

17 kap. Om brott mot allmän verksamhet m.m. (7 §)

7 § Den som till arbetstagare eller annan som avses i 20 kap. 2 § lämnar, utlovar eller erbjuder, för denne själv eller för annan, muta eller annan otillbörlig belöning för tjänsteutövningen, döms för *bestickning* till böter eller fängelse i högst två år.

Är brottet grovt, döms till fängelse, lägst sex månader och högst sex år.

Lag (2004:404)

20 kap. Om tjänstefel m.m. (2 §)

2 § Arbetstagare som, för sig själv eller för annan, tar emot, låter åt sig utlova eller begår muta eller annan otillbörlig belöning för sin tjänsteutövning, döms för *muttbrott* till böter eller fängelse i högst två år. Detsamma skall gälla, om arbetstagaren begått gärningen innan han erhöll anställningen eller efter det han slutat densamma. Är brottet grovt, döms till fängelse, lägst sex månader och högst sex år.

Vad i första stycket sägs om arbetstagare skall också tillämpas på

1. ledamot av styrelse, verk, nämnd, kommitté eller annan sådan myndighet som hör till staten eller till kommun, landsting eller kommunalförbund,
2. den som utövar uppdrag som är reglerat i författning,
3. den som omfattas av lagen (1994:1811) om disciplinansvar inom totalförsvaret, m. m. eller annan som fullgör lagstadgad tjänsteplikt,
4. den som utan att inneha anställning eller uppdrag som nu har sagts utövar myndighet,
5. den som i annat fall än som avses i 1–4 på grund av förtroendeställning fått till uppgift att för någon annan
 - a) sköta en rättslig eller ekonomisk angelägenhet,
 - b) genomföra en vetenskaplig eller motsvarande utredning,
 - c) självständigt sköta en kvalificerad teknisk uppgift, eller
 - d) övervaka utförandet av en sådan uppgift som anges i a, b eller c,
6. främmande stats minister, ledamot av främmande stats lagstiftande församling eller ledamot av främmande stats organ motsvarande dem som avses i 1,
7. någon som, utan att inneha anställning eller uppdrag som nu har sagts, utövar främmande stats myndighet eller utländskt skiljemannauppdrag,
8. ledamot av kontrollorgan, beslutande organ eller parlamentarisk församling i mellanstatlig eller överstatlig organisation där Sverige är medlem, och
9. domare eller annan funktionär i internationell domstol vars domsrett Sverige godtar. *Lag (2004:785)*

23 kap. Om försök, förberedelse, stämpling och medverkan till brott (7 §)

7 § Ansvar som i denna balk är stadgat för det fall att någon genom brott bereder sig vinning eller tillägnar sig något skall jämväl ådömas, då någon avsiktligen bereder annan vinning eller tillägnar annan något.

TREDJE AVDELNINGEN Om påföljder

35 kap. Om bortfallande av påföljd (1 och 4 §§)

1 § Påföljd må ej ådömas, med mindre den misstänkte häktats eller erhållit del av åtal för brottet inom

1. två år, om å brottet ej kan följa svårare straff än fängelse i ett år,
2. fem år, om svåraste straffet är högre men icke över fängelse i två år,
3. tio år, om svåraste straffet är högre men icke över fängelse i åtta år,
4. femton år, om svåraste straffet är fängelse på viss tid över åtta år,
5. tjugofem år, om fängelse på livstid kan följa å brottet.

Innefattar en handling flera brott, må utan hinder av vad nu sagts påföljd ådömas för alla brotten, så länge påföljd kan ådömas för något av dem.

4 § De i 1 § bestämda tiderna ska räknas från den dag brottet begicks. Om det förutsätts att en viss verkan av handlingen ska ha inträtt innan en påföljd får dömas ut, ska tiden räknas från den dag då sådan verkan inträdde.

Vid brott som avses i följande bestämmelser ska de i 1 § bestämda tiderna räknas från den dag målsäganden fyller eller skulle ha fyllt arton år:

1. 6 kap. 4–6 §§ och 8 § tredje stycket eller försök till sådana brott,
2. 6 kap. 1–3 och 12 §§ eller försök till sådana brott, om brottet begåtts mot en person som inte fyllt arton år,
3. 16 kap. 10 a § första stycket och femte stycket eller försök till sådana brott, om brottet avser skildring av barn i pornografisk bild och en tillämpning av första stycket inte leder till att möjligheten att döma ut påföljd bortfaller senare,
4. 2 § lagen (1982:316) med förbud mot könsstympning av kvinnor eller försök till sådant brott, om brottet begåtts mot en person som inte fyllt arton år.

Vid bokföringsbrott som inte är ringa ska tiden räknas från den dag då den bokföringskyldige har försatts i konkurs, fått eller erbjudit ackord eller inställt sina betalningar, om detta skett inom fem år från brottet. Om den bokföringskyldige inom fem år från brottet blivit föremål för skatte- eller taxeringsrevision, ska tiden räknas från den dag då revisionen beslutades. *Lag (2010:399)*

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2010:399

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.
2. Bestämmelsen i 35 kap. 4 § andra stycket tillämpas även på brott som har begåtts före ikraftträdandet, om inte möjligheten att döma till påföljd har bortfallit dessförinnan enligt äldre bestämmelser.

Skattebrottslag (1971:69)

(senast ändrad genom SFS 2005:457)

1 § Denna lag gäller i fråga om skatt och, om så särskilt föreskrivs, annan avgift till det allmänna som inte betecknas som skatt.

Lagen tillämpas inte i fråga om

1. gärningar som är belagda med straff i lagen (2000:1225) om straff för smuggling eller lagen (2004:228) om beskattning av viss privatinförsel av tobaksvaror, och
2. skattetillägg, ränta, dröjsmålsavgift, förseningsavgift eller liknande avgift.

I lagen om straff för smuggling finns särskilda bestämmelser om förundersökning, tvångsmedel och åtal vid brott som avses i 2–4 §§, om brottet rör skatt enligt lagen (1994:1563) om tobaksskatt, lagen (1994:1564) om alkoholskatt eller lagen (1994:1776) om skatt på energi. *Lag (2005:457)*

2 § Den som på annat sätt än muntligen uppsåtligen lämnar oriktig uppgift till myndighet eller underlåter att till myndighet lämna deklARATION, kontrolluppgift eller annan föreskriven uppgift och därigenom ger upphov till fara för att skatt undandras det allmänna eller felaktigt tillgodoräknas eller återbetalas till honom själv eller annan döms för *skattebrott* till fängelse i högst två år. *Lag (1996:658)*

3 § Om brott som avses i 2 § är att anse som ringa, döms för *skatteförseelse* till böter. *Lag (1996:658)*

4 § Om brott som avses i 2 § är att anse som grovt, döms för *grovt skattebrott* till fängelse, lägst sex månader och högst sex år.

Vid bedömning om brottet är grovt skall särskilt beaktas om det rör mycket betydande belopp, om gärningsmannen använt falska handlingar eller vilseledande bokföring eller om förfarandet ingått som ett led i en brottslighet som utövats systematiskt eller i större omfattning eller i annat fall varit av synnerligen farlig art.

Lag (1996:658)

5 § Den som på annat sätt än muntligen av grov oaktsamhet lämnar oriktig uppgift till myndighet och därigenom ger upphov till fara för att skatt undandras det allmänna eller felaktigt tillgodoräknas eller återbetalas till honom själv eller annan döms för *vårdslös skatteuppgift* till böter eller fängelse i högst ett år.

Om gärningen med hänsyn till skattebeloppet och övriga omständigheter är av mindre allvarlig art, skall inte dömas till ansvar enligt första stycket. *Lag (1996:658)*

6 § Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlåter att fullgöra skyldighet att göra skatteavdrag på sätt som föreskrivs i skattebetalningslagen (1997:483) döms för *skatteavdragsbrott* till böter eller fängelse i högst ett år.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar enligt första stycket. *Lag (1997:486)*

7 § Den som, i annat fall än som avses i 2 §, på annat sätt än muntligen uppsåtligen lämnar oriktig uppgift till

1. myndighet, om uppgiften rör förhållande som har betydelse för skyldigheten för honom eller annan att betala skatt,
2. någon som är skyldig att för honom innehålla skatt eller lämna kontrolluppgift eller motsvarande underrättelse, om uppgiften rör förhållande som har betydelse för skyldighetens fullgörande eller för skyldigheten för honom eller annan att betala skatt,

döms för *skatteredovisningsbrott* till böter eller fängelse i högst sex månader.

Detsamma gäller den som, i annat fall än som avses i 2 §, uppsåtligen underlåter att lämna en föreskriven uppgift angående sådant förhållande som anges i första stycket 1 eller 2 till någon som avses där. Detta gäller dock endast under förutsättning att uppgiften skall lämnas utan föreläggande eller anmaning och inte avser egen självdeklARATION.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar enligt första eller andra stycket. *Lag (1996:658)*

8 § Den som av grov oaktsamhet begår gärning som avses i 7 § första stycket 2 eller andra stycket döms för *vårdslös skatteredovisning* till böter eller fängelse i högst sex månader.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar enligt första stycket. *Lag (1996:658)*

9 § har upphävts genom lag (1996:658).

10 § Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet åsidosätter bokföringsskyldighet eller sådan skyldighet att föra och bevara räkenskaper, som föreskrivs för vissa uppgiftsskyldiga och därigenom ger upphov till fara för att myndighets kontrollverksamhet vid beräkning eller uppörd av skatt eller avgift allvarligt försvåras, döms för *försvårande av skattekontroll* till böter eller fängelse i högst två år eller, om brottet är grovt, till fängelse i lägst sex månader och högst fyra år.

I ringa fall döms ej till ansvar enligt första stycket. *Lag (1996:658)*

11 § har upphävts genom lag (1996:658).

12 § Den som frivilligt vidtar åtgärd som leder till att skatten kan påföras, tillgodoräknas eller återbetalas med rätt belopp, döms inte till ansvar enligt 2–8 §.

Ansvar enligt 10 § inträder inte för den som frivilligt uppfyller skyldighet som där avses. *Lag (1996:658)*

13 § Åtal för brott enligt 3 § får väckas endast om det är påkallat av särskilda skäl.

Lag (1996:658)

13 a § Bestämmelserna om förverkande i 36 kap. 1 § brottsbalken skall inte tillämpas i fråga om brott enligt denna lag. *Lag (2005:292)*

14 § Utan hinder av 35 kap. 1 § brottsbalken får påföljd för brott enligt 3 eller 5–8 §§ ådömas, om den misstänkte häktats eller erhållit del av åtal för brottet inom fem år från brottet. Har vid brott som avses i 10 § den misstänkte blivit föremål för skatte- eller taxeringsrevision inom fem år från brottet, skall de i 35 kap. 1 § brottsbalken angivna tiderna räknas från den dag då revisionen beslutades.

Påföljd får ådömas för brott enligt denna lag utan hinder av att den misstänkte inte erhållit del av åtal för brottet inom den tid som anges i 35 kap. 1 § brottsbalken eller första stycket denna paragraf, om den misstänkte inom samma tid har delgetts underrättelse om att han är skäligen misstänkt för brottet. Underrättelsen skall ha skett under en förundersökning som sedermera lett till allmänt åtal mot den misstänkte för brottet. Den skall ha utfärdats av åklagaren och ange de omständigheter som utgör grund för misstanken. Delgivningen skall ha skett på sätt som gäller för delgivning av stämning i brottmål. Avvisas eller avskrivs mål mot någon om brott som han delgetts misstanke om enligt detta stycke skall i fråga om möjligheten att ådöma påföljd så anses som om delgivning av underrättelsen inte skett. *Lag (1996:658)*

14 a § För brott enligt 2 eller 4 § får rätten på ansökan av åklagaren besluta om förlängning av den tid som anges i 35 kap. 1 § brottsbalken. Beslut om förlängning får meddelas, om stämning eller underrättelse enligt 14 § andra stycket avseende sådant brott inte har kunnat delges den misstänkte på grund av att han

1. har saknat känt hemvist och det inte har kunnat klarläggas var han uppehållit sig,
2. inte har kunnat anträffas på känt hemvist inom riket och det inte har kunnat klarläggas var han uppehållit sig samt det kan antas att han hållit sig undan eller
3. har stadigvarande vistats utomlands.

Förlängningstiden skall bestämmas med hänsyn till vad som kan antas behövas för att delgivning skall ske med den misstänkte, dock till minst sex månader. Visar det sig att den bestämda tiden är otillräcklig, får rätten på ansökan av åklagaren medge ytterligare förlängning.

Förlängning enligt denna paragraf får inte omfatta längre tid än sammanlagt fem år. *Lag (1996:658)*

14 b § En ansökan enligt 14 a § skall ha kommit in till tingsrätten före utgången av den tid som begärs förlängd.

Har ansökningen getts in i rätt tid, bortfaller möjligheten att ådöma påföljd för brottet tidigast när beslut på grund av ansökningen föreligger. Om ansökningen inte bifalls, skall i fråga om möjligheten att ådöma påföljd så anses som om någon ansökan inte har gjorts. *Lag (1985:105)*

14 c § Tingsrättens handläggning av mål enligt 14 a § är skriftlig. I handläggningen får ingå muntlig förhandling när det kan antas vara till fördel för utredningen. Den misstänkte och hans försvarare skall beredas tillfälle att yttra sig över åklagarens ansökan om så kan ske.

Beslut varigenom en domstol lämnat en ansökan enligt 14 a § utan bifall får inte överklagas. Beslut av tingsrätt att medge förlängning enligt 14 a § får överklagas. Överklagandet skall ha kommit in inom två veckor från den dag då den misstänkte, på sätt som gäller för delgivning av stämning i brottmål, delgavs beslutet.

I övrigt skall vad som är föreskrivet i rättegångsbalken rörande brottmål gälla i tillämpliga delar. *Lag (1996:658)*

15 § Har ett mål om brott enligt denna lag samband med en fråga om skatt eller avgift som är anhängig vid en förvaltningsdomstol eller en förvaltningsmyndighet, får handläggningen av brottmålet vila i avvaktan på utgången i skatte- eller avgiftsfrågan endast om det är av avgörande betydelse för prövningen av målet att den frågan avgörs först.

I mål som avses i första stycket skall rätten samråda med förvaltningsdomstolen eller förvaltningsmyndigheten rörande målets handläggning, om det inte är behövligt. *Lag (1985:416)*

16 § En fråga om skatt eller avgift som är anhängig vid en förvaltningsdomstol eller en förvaltningsmyndighet skall där handläggas med förtur, om handläggningens resultat är av väsentlig betydelse för en förundersökning angående brott enligt denna lag eller ett åtal för sådant brott.

Åklagaren skall se till att den domstol eller myndighet som avses i första stycket underrättas om sådana omständigheter som kan vara av betydelse för frågan om förtursbehandling. *Lag (1983:460)*

17 § Förvaltningsmyndigheter som handlägger frågor om skatter eller avgifter skall göra anmälan till åklagaren så snart det finns anledning att anta att brott enligt denna lag har begåtts. Detta gäller dock inte om det kan antas att brottet inte kommer att medföra påföljd enligt denna lag eller om anmälan av annat skäl inte behövs. Skatteverket får fullgöra anmälningsskyldigheten till enhet inom verket som skall medverka vid brottsutredning, om det inte finns skäl att anta att brottet föranleder annan påföljd än böter och den misstänkte kan antas erkänna gärningen. Detta gäller dock endast om den misstänkte fyllt tjuogoett år.

Har i lag eller förordning meddelats bestämmelse som avviker från föreskrifterna i första stycket gäller den bestämmelsen. *Lag (2003:682)*

Propositioner

<i>SFS 1971:69</i> Prop. 1971:10	<i>SFS 1971:800</i> Prop. 1971:129	<i>SFS 1972:268</i> Prop. 1972:58	<i>SFS 1972:821</i> Prop. 1972:128
<i>SFS 1973:38</i> Prop. saknas	<i>SFS 1973:605</i> Prop. 1973:94	<i>SFS 1974:871</i> Prop. 1974:164	<i>SFS 1975:331</i> Prop. 1975:98
<i>SFS 1975:1180</i> Prop. 1975/76:70	<i>SFS 1977:307</i> Prop. 1976/77:108	<i>SFS 1977:324</i> Prop. 1976/77:144	<i>SFS 1978:74</i> Prop. 1977/78:78
<i>SFS 1978:145</i> Prop. 1977/78:98	<i>SFS 1981:1157</i> Prop. 1981/82:10	<i>SFS 1982:152</i> Prop. 1981/82:85	<i>SFS 1982:692</i> Prop. 1981/82:159
<i>SFS 1982:1202</i> Prop. 1982/83:50	<i>SFS 1983:220</i> Prop. 1982/83:102	<i>SFS 1983:460</i> Prop. 1982/83:134	<i>SFS 1983:1105</i> Prop. 1983/84:48 Prop. 1983/84:50 Prop. 1983/84:62
<i>SFS 1984:169</i> Prop. 1983/84:71	<i>SFS 1984:601</i> Prop. 1983/84:180 Prop. 1983/84:194 Prop. 1983/84:195	<i>SFS 1984:854</i> Prop. 1984/85:45	<i>SFS 1984:1059</i> Prop. 1983/84:178 Prop. 1984/85:18
<i>SFS 1985:105</i> Prop. 1984/85:47	<i>SFS 1985:409</i> Prop. 1984/85:180	<i>SFS 1985:416</i> Prop. 1984/85:178	<i>SFS 1986:1228</i> Prop. 1986/87:61
<i>SFS 1988:332</i> Prop. 1987/88:159	<i>SFS 1988:1568</i> Prop. 1988/89:39	<i>SFS 1989:351</i> Prop. 1988/89:132	<i>SFS 1989:472</i> Prop. saknas
<i>SFS 1990:148</i> Prop. 1989/90:96	<i>SFS 1990:360</i> Prop. 1989/90:74	<i>SFS 1990:589</i> Prop. 1989/90:111	<i>SFS 1990:1435</i> Prop. 1990/91:19 Prop. 1990/91:54
<i>SFS 1991:700</i> Prop. 1990/91:166	<i>SFS 1991:1484</i> Prop. 1991/92:1	<i>SFS 1992:629</i> Prop. 1991/92:93	<i>SFS 1992:1751</i> Prop. 1992/93:50
<i>SFS 1993:846</i> Prop. 1992/93:123	<i>SFS 1993:1556</i> Prop. 1993/94:50 Prop. 1993/94:80	<i>SFS 1994:207</i> Prop. 1993/94:99	<i>SFS 1994:504</i> Prop. 1993/94:130
<i>SFS 1994:1711</i> Prop. 1994/95:43	<i>SFS 1994:1787</i> Prop. 1994/95:41 Prop. 1994/95:56 Prop. 1994/95:99	<i>SFS 1995:331</i> Prop. 1994/95:166	<i>SFS 1995:621</i> Prop. 1994/95:213
<i>SFS 1995:1669</i> Prop. 1995/96:87	<i>SFS 1996:657</i> Prop. 1995/96:170	<i>SFS 1996:658</i> Prop. 1995/96:170	<i>SFS 1997:486</i> Prop. 1996/97:100
<i>SFS 1997:1025</i> Prop. 1997/98:10	<i>SFS 2000:1229</i> Prop. 1999/2000:124	<i>SFS 2003:682</i> Prop. 2002/03:99	<i>SFS 2003:805</i> Prop. 2003/04:1
<i>SFS 2004:229</i> Prop. 2003/04:117	<i>SFS 2005:292</i> Prop. 2004/05:135	<i>SFS 2005:457</i> Prop. 2004/05:149	

UTDRAG

Aktiebolagslag (2005:551)**9 kap. Revision (42–44 §§)***Åtgärder vid misstanke om brott*

42 § En revisor ska vidta de åtgärder som anges i 43 och 44 §§, om han eller hon finner att det kan misstänkas att en styrelseledamot eller den verkställande direktören inom ramen för bolagets verksamhet har gjort sig skyldig till brott enligt någon av följande bestämmelser:

1. 9 kap. 1, 3, 6 a och 9 §§, 10 kap. 1, 3, 4 och 5 §§ samt 11 kap. 1, 2, 4 och 5 §§ brottsbalken, och
2. 2, 4, 5 och 10 §§ skattebrottslagen (1971:69).

En revisor ska även vidta de åtgärder som anges i 43 och 44 §§, om han eller hon finner att det kan misstänkas att någon inom ramen för bolagets verksamhet har gjort sig skyldig till brott enligt 17 kap. 7 § eller 20 kap. 2 § brottsbalken.

Om revisorn finner att en misstanke av det slag som avses i första eller andra stycket bör föranleda honom eller henne att lämna uppgifter enligt 3 kap. 1 § lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, ska dock åtgärder enligt 43 och 44 §§ inte vidtas. *Lag (2010:834)*

43 § En revisor som finner att det föreligger sådan brottsmisstanke som avses i 42 § ska utan oskäligt dröjsmål underrätta styrelsen om sina iakttagelser.

Någon underrättelse behöver dock inte lämnas, om det kan antas att styrelsen inte skulle vidta några skadeförebyggande åtgärder med anledning av underrättelsen eller en underrättelse av annat skäl framstår som meningslös eller stridande mot syftet med underrättelseskyldigheten. *Lag (2009:76)*

44 § Senast fyra veckor efter det att styrelsen har underrättats enligt 43 § första stycket ska revisorn i en särskild handling till åklagare redogöra för misstanken samt ange de omständigheter som misstanken grundar sig på.

Första stycket gäller inte om

1. den ekonomiska skadan av det misstänkta brottet har ersatts och övriga menliga verkningar av gärningen har avhjälpats,
2. det misstänkta brottet redan har anmälts till polismyndighet eller åklagare, eller
3. det misstänkta brottet är obetydligt.

I de fall som avses i 43 § andra stycket ska revisorn, om anmälan om det misstänkta brottet inte redan har lämnats till polismyndighet eller åklagare, utan oskäligt dröjsmål lämna en sådan handling som anges i första stycket.

När den handling som anges i första stycket har lämnats, ska revisorn genast pröva om han eller hon ska avgå från sitt uppdrag. *Lag (2010:834)*

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2010:834

1. Denna lag träder i kraft den 1 november 2010.
2. Bestämmelserna i 1 kap. 12 b §, 2 kap. 5 §, 3 kap. 1 §, 7 kap. 34 §, 9 kap. 1, 1 a, 8, 9 a, 13, 14 och 25 §§, 23 kap. 8, 25 och 48 §§, 24 kap. 10 och 27 §§ samt 32 kap. 3 § tillämpas första gången för det räkenskapsår som inleds närmast efter den 31 oktober 2010.
3. Bolagsstämman får inte före den första dagen på det räkenskapsår som inleds närmast efter den 31 oktober 2010 besluta om ändring i bolagsordningen med tillämpning av 9 kap. 1 § andra stycket.
4. Vid tillämpningen av 9 kap. 1 § femte stycket ska bolaget anses sakna revisor registrerad i aktiebolagsregistret vid räkenskapsårets utgång, om anmälan för registrering av att bolaget entledigt revisorn eller att revisorn avgått och att bolaget beslutat om ändring av bolagsordningen av innebörd att bolaget inte ska ha någon revisor, har kommit in till Bolagsverket före räkenskapsårets utgång. Detta gäller till utgången av 2012.
5. Ett revisorsuppdrag som har getts före ikraftträdandet består till utgången av mandattiden, om inte uppdraget upphör i förtid enligt 9 kap. 22 § eller hinder som avses i 9 kap. 24 § uppkommer.

Lag (1997:1024) om Skatteverkets medverkan i brottsutredningar

(senast ändrad genom SFS 2006:580)

Inledande bestämmelser

1 § Skatteverkets verksamhet enligt denna lag omfattar brott enligt

1. skattebrottslagen (1971:69),
2. 30 kap. 1 § första stycket 4 aktiebolagslagen (2005:551),
3. 11 § tredje stycket lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.,
4. folkbokföringslagen (1991:481),
5. 11 kap. 5 § brottsbalken, samt
6. lagen (1986:436) om näringsförbud.

Skatteverket får medverka vid undersökning också i fråga om annat brott än som anges i första stycket, om åklagaren finner att det finns särskilda skäl för detta.

Lag (2006:580)

Förundersökning

2 § Åklagare som leder förundersökning enligt 23 kap. rättegångsbalken får vid undersökningens verkställande anlita biträde av Skatteverket.

Åklagaren får begära biträde av Skatteverket också i fråga om utredning av brott innan förundersökning har inletts.

Skatteverket får, utöver vad som följer av 3 och 4 §§, inte verkställa beslut om tvångsmedel. *Lag (2006:580)*

Tvångsmedel

3 § Skatteverket får verkställa beslut om beslag enligt 27 kap. 1 § rättegångsbalken i de fall våld mot person inte behöver användas. *Lag (2006:580)*

4 § Om husrannsakan verkställs av en polisman, får åklagaren uppdra åt Skatteverket att medverka vid förrättningen. Skatteverket får då genomsöka de utrymmen som är föremål för husrannsakan. *Lag (2006:580)*

Förenklad brottsutredning

5 § Skatteverket får, utan att biträde begärs av åklagare, i fall som avses i 23 kap. 22 § rättegångsbalken utreda sådan brottslighet som anges i 1 § första stycket, om den misstänkte kan antas erkänna gärningen.

Första stycket gäller endast om den misstänkte fyllt tjuogoett år. *Lag (2006:580)*

Spaning m.m.

6 § Skatteverket får i fråga om brott som avses i 1 § första stycket bedriva

1. spaning och
2. verksamhet som består i att samla, bearbeta och analysera information för att klargöra om brottslig verksamhet har utövats eller kan komma att utövas och som inte utgör förundersökning enligt 23 kap. rättegångsbalken.

Skatteverket skall verka för att förebygga brottslighet som avses i 1 § första stycket.

Lag (2006:580)

Propositioner

SFS 1997:1024
Prop. 1997/98:10

SFS 1998:517
Prop. 1997/98:100

SFS 1999:95
Prop. 1998/99:34

SFS 2003:665
Prop. 2002/03:99

SFS 2005:924
Prop. 2005/06:25

SFS 2006:580
Prop. 2005/06:169

Tider för åtalspreskription

Revisors skyldigheter att vidta åtgärder vid misstanke om brott enligt 9 kap. 42–44 §§ aktiebolagslagen omfattar de brott som anges nedan, med undantag av vårdslöshet mot borgenärer samt försvärande av konkurs eller exekutiv förrättning respektive grovt försvärande av konkurs eller exekutiv förrättning.

Brottsbalken

– bedrägeri	5 år
– grovt bedrägeri	10 år
– penninghäleri	5 år
– penninghäleri (grovt brott)	10 år
– svindleri	5 år
– svindleri (grovt brott)	10 år
– svindleri (ringa brott)	2 år
– förskingring	5 år
– grov förskingring	10 år
– olovligt förfogande	5 år
– trolöshet mot huvudman	5 år
– trolöshet mot huvudman (grovt brott)	10 år
– oredlighet mot borgenärer	5 år
– grov oredlighet mot borgenärer	10 år
– försvärande av konkurs eller exekutiv förrättning	5 år
– grovt försvärande av konkurs eller exekutiv förrättning	10 år
– vårdslöshet mot borgenärer	5 år
– otillbörligt gynnande av borgenär	5 år
– bokföringsbrott	5 år*
– bokföringsbrott (ringa brott)	2 år
– grovt bokföringsbrott	10 år*
– bestickning	5 år
– bestickning (grovt brott)	10 år
– mutbrott	5 år
– mutbrott (grovt brott)	10 år

Brott &
närings-
förbud

* Om förlängning se ovan 35 kap. 4 § 3 st. brottsbalken.

Skattebrottslagen

– skattebrott	5 år**
– grovt skattebrott	10 år**
– vårdslös skatteuppgift	5 år
– försvärande av skattekontroll	5 år***
– försvärande av skattekontroll (grovt brott)	10 år***

** Om förlängning se ovan 14 a § skattebrottslagen.

*** Om förlängning se ovan 14 § skattebrottslagen.

[Sammanställningen gjord av Hans Elliot ©]

Praxis och litteratur om bokföringsbrott

NJA 1936 s. 78	Vem av flera styrelseledamöter i aktiebolag som träffas av ansvar; två av fyra fällda till ansvar.
NJA 1939 s. 108	Felaktigt inventarium, dock konkursbeslut innan skyldighet inträtt att färdigställa inventariebok; ogillat åtal. Se Svensk Juristtidning (SvJT) 1945 s. 60.
NJA 1939 s. 203	Försummad bokföringsskyldighet. Se SvJT 1945 s. 60.
NJA 1944 s. 478	Vilseledande bokföring av likvidator utförd efter konkursbeslutet. Se SvJT 1949 s. 184.
NJA 1958 B 7	Fråga om gärningsmannskap vid yrkat ansvar för bokföringsbrott bestående i för hög värdering av inventarier. Ogillat åtal.
NJA 1960 B 37	Underlåten bokföring under del av företagets verksamhet; brister i redovisning av inkomster och försäljningar.
NJA 1961 s. 68	Bokföringsbrott och medhjälp till bokföringsbrott.
NJA 1983 s. 163	Gäldenären hade ej till upplysning om rörelsens förlopp kronologiskt och systematiskt bokfört löpande affärshändelser samt i samband därmed tillsett att verifikationer funnits till alla bokföringsorder, att han inte till upplysning om rörelsens ekonomiska resultat och ställning vid förekommande räkenskapsårs utgång avslutat bokföringen med årsbokslut samt att han inte arkiverat verifikationer för två månader. Mål om påföljd.
NJA 1983 s. 205	Varken dagbok, huvudbok eller årsbokslut under två års tid, dock verifikationer i kronologisk ordning.
NJA 1983 s. 479	Fråga bl. a. om konkurrens med försvärande av skattekontroll.
NJA 1984 s. 710	Helt åsidosatt bokföringsskyldighet.
NJA 1986 s. 652	Villkorlig dom för åttabarnsmor som begått bokföringsbrott och försvärande av skattekontroll i samband med kreaturshandel.
NJA 1986 s. 779	Bristfälliga verifikationer, ogillat åtal.
NJA 1987 s. 130	Fråga om påföljd.
NJA 1988 s. 171	Mål om tillfälligt näringsförbud. Bokföringsbrott i ett flertal bolag med omfattande verksamhet med internationella förgreningar och stora penningströmmar.
NJA 1988 s. 383	Revisor dömd för oaktsam medhjälp. Jfr Balans 1/1989 s. 4 och 11/1991 s. 20.
NJA 1988 s. 481	Fråga om grovt brott.
NJA 1990 B 10	Ogillat åtal. Fallet innehåller en hel del i principiellt hänseende, särskilt om bruk av gemensam verifikation; jfr Bokföringsnämndens rekommendation, BFN R 3 <i>Gemensam verifikation</i> .

- NJA 1993 s. 687 En person upprättade osanna fakturor som användes i bokföringen för ett bolag. Brottligheten har bedömts som medhjälp till bokföringsbrott som är att anse som grovt.
- NJA 1993 s. 740 Avsaknad av ordnad bokföring tillika fråga om gärningsmannaskap.
- NJA 1996 s. 384 Av bokföringen framgick inte att ett aktiebolag belastats med rörelsefrämmande kostnader. Bokföringsbrott har ansetts föreligga. Med hänsyn till att det varit fråga om uppsåtliga och systematiska förfaranden i syfte att dölja transaktionernas verkliga natur har brottet ansetts vara grovt.
- NJA 1996 s. 471 Resning. H dömdes för bokföringsbrott bestående i att han helt underlåtit att bokföra affärshändelser och bevara räkenskapsmaterial. Sedan domen vunnit laga kraft återfanns bokföringsmaterial. Riksåklagaren har gjort gällande att detta material var behåftat med lika allvarliga brister som om ingen bokföring skett och att H ändå skulle kunna ådömas ansvar för bokföringsbrott efter en åtalsjustering. Synnerliga skäl att på nytt pröva frågan om H:s skuld i förevarande hänseende har ansetts föreligga. Resning har därför beviljats enligt 58 kap. 2 § 4 rättegångsbalken.
- NJA 1998 s. 300 Fråga om påföljd. Kassabokföring med intäkterna förda månadsvis. Ingen redovisning av tillgångar och skulder.
- NJA 1999 s. 647 Bokföringsbrott, grovt brott. Fråga om ett eller flera brott samt om näringsförbud.
- NJA 1999 s. 769 Fråga om påföljd för artbrottlighet (bokföringsbrott, grovt brott och skattebedrägeri) med straffvärde av fängelse tio månader.
- NJA 2000 s. 195 Vid bokföringsbrott med straffvärde av fängelse tre månader har ansetts att det krävs alldeles särskilda skäl för att gå ifrån presumtionen för fängelse och istället döma till villkorlig dom med föreskrift om samhällstjänst, 30 kap. 4 och 7 §§ BrB. – Även tillämpning av 51 kap. 23 a § RB om reformatio in pejus.
- NJA 2001 s. 397 Fråga om påföljd för artbrottlighet (bokföringsbrott) med straffvärde av fängelse en månad.
- NJA 2001 s. 618 Påföljdsfråga. Brister i redovisning av kassa, uttag och försäljning.
- NJA 2003 s. 550 Fråga om styrelseledamot med ansvar för de administrativa uppgifterna i ett aktiebolag av oaktsamhet åsidosatt bolagets bokföringsskyldighet genom att underlåta att utöva tillsyn och kontroll över att bokföringsarbetet utfördes på ett korrekt sätt.
- NJA 2003 C 2 Undanröjande och återförvisning av fällande dom för grovt bokföringsbrott sedan bokföringen återfunnits hos konkursförvaltaren.

- NJA 2004 s. 519 Illegala spelautomater. Även illegal verksamhet ska bokföras.
- NJA 2004 s. 618 Underlåtenhet att inom föreskriven tid upprätta årsredovisning för ett aktiebolag har ansetts utgöra bokföringsbrott. Även fråga om brotten varit att anse som ringa. JuridiskTidskrift (JT) 2004/05 s. 636.
- NJA 2005 s. 252 Underlåtenhet att bevara verifikationer avseende varje enskilt köruppdrag i taxirörelse har stått i strid med bokföringslagen men har inte ansetts medföra att rörelsens förlopp inte i huvudsak kunnat bedömas med ledning av bokföringen. Åtal för bokföringsbrott har därför ogillats.
- NJA 2006 s. 627 Fråga om underlåtenhet att skriva ner en fordran eller att göra en reservation för kreditförlust utgör bokföringsbrott.
- NJA 2007 s. 451 Fråga om bokföringsbrott ska bedömas som ringa har besvarats nekande.
- NJA 2008 s. 697 Fråga om en person som åtagit sig uppdrag att utföra viss bokföring åt en företagare har främjat bokföringsbrott och försvärande av skattekontroll genom att föra in uppgifter i bokföringen på grundval av ett bristfälligt underlag har besvarats nekande.
- NJA 2009 s. 3 En revisor har avgett s.k. ren revisionsberättelse. Fråga om detta har kunnat innebära medverkan till bokföringsbrott avseende årsredovisningen för det granskade räkenskapsåret. – Brister i fråga om granskning och innehåll i revisionsberättelse kan inte vara att betrakta som medhjälp till bokföringsbrott avseende årsredovisningen för det granskade räkenskapsåret.
- SvJT 1959 rf s. 19 Vem av flera styrelseledamöter i aktiebolag som träffas av ansvar.
- RH 1983:17 Fastighetsmäklare som åsidosatt bokföringsskyldighet i mera än fyra år.
- RH 1983:71 (Åtalspunkt 3). Ej haft räkenskaper så ordnade, så att riktiga uppgifter kunnat erhållas om kundfordringar och leverantörsskulder, samt efter viss tidpunkt ej haft någon som helst bokföring. Oaktsamhet; ej ringa brott.
- RH 1984:89 Åtalspreskription; ringa brott.
- RH 1987:113 Verifikationer samlade på ett osystematiskt och slumpartat sätt.
- RH 1990:31 Fråga om bokföringsskyldighet.
- RH 1994:34 Fråga om påföljd vid helt åsidosättande av bokföringsskyldighet i rörelse av relativt liten omfattning under tre år.
- RH 1994:141–158 Arton fall om brottsrubricering och påföljd i mål om bokföringsbrott.

- RH 1995:111 Månadsvisa sammanställningar från bank (transaktionsredovisningar), där huvuddelen av ett aktiebolags affärshändelser fanns redovisade, har inte fritagit från ansvar för bokföringsbrott när grundbokföring saknats.
- RH 1996:76 Fallet refererat på förskingring men även med avseende på frågan om möjligheten förelåg för hovrätten att, oaktat innehållet i 51 kap. 23 a § rättegångsbalken, beakta preskription till undvikande av att påföljd oriktigt ådömdes. Ringa bokföringsbrott med hänsyn till att bolaget inte bedrivit verksamhet, att endast någon enstaka affärshändelse förekommit och till att något otillbörligt syfte inte föranlett avsaknaden av ordnad bokföring, preskriberat.
- RH 1996:119 Preskription av bokföringsbrott har räknats från den tidpunkt då skyldigheten först åsidosatts.
- RH 2000:96 En tidsutdräkt på fem år och fem månader från misstanke om brott till slutlig dom i ett mål om grovt bokföringsbrott har inte ansetts förenligt med kravet på domstolsprövning inom skälig tid i artikel 6.1 Europakonventionen. Förhållandet har inte ansetts böra föranleda att åtalet ogillas men har beaktats vid påföljdsbestämningen. Yrkande om ogillande av åtalet under åberopande av nämnda artikel har tagits upp till prövning, trots att domen ursprungligen överklagats endast i frågan om påföljd.
- RH 2003:39 I ett företag saknades grundbokföring och huvudbokföring helt för en period om ca 16 månader. Hovrätten, som biföll åtal för bokföringsbrott, konstaterade att ingen bokföring över huvud hade upprättats, varför den tilltalade inte kunde freda sig med att det med ledning av det räkenskapsmaterial som hade bevarats, bl. a. samtliga verifikationer, gick att i efterhand upprätta bokföring.
- RH 2007:22 Hovrätten har dömt till ansvar för bokföringsbrott bestående i underlåtenhet att bokföra affärshändelser i bolag vilka inte haft någon legal verksamhet alls, utan endast syftat till att möjliggöra utställandet av osanna fakturor för genomförandet av brottsligt upplägg.
- RH 2007:56 En person som mot ersättning åtagit sig att vara ensam styrelseledamot i ett aktiebolag med omfattande verksamhet och vars huvudsakliga deltagande i bolagets verksamhet inskränkt sig till att han under tecknat bolagets skattedeklarationer har dömts för bokföringsbrott, försvärande av skattekontroll och vårdslös skatteuppgift.
- RH 2008:24 I mål om bokföringsbrott och försvärande av skattekontroll har ett flertal frågor prövats, bl. a. tillämpningen av det s. k. huvudsakskriteriet i 11 kap. 5 § första stycket brottsbalken och brottens svårhetsgrad. Även frågor om val av påföljd, straffmätning och näringsförbud har behandlats.

- RH 2008:88 Fråga om försäljning via internet varit sådan att den är att anse som näringsverksamhet i bokföringslagens bemärkelse har besvarats jakande.
- RH 2009:54 Underlåtenhet att upprätta årsredovisning i ett sedan många år vilande aktiebolag har, eftersom det inte funnits någon krets av intressenter som ur borgenärsperspektiv eller av andra skäl haft anledning att ta del av årsredovisningen, ej föranlett ansvar för bokföringsbrott.
- HovR f Skåne o Blekinge, avd 5, DB 5020, 1996-02-05 Dröjsmål med grundbokföring, dock kronologisk samling av verifikationer. – Avgörandet är synnerligen instruktivt.
- Svea hovrätt, avd 7, B 7275, 2002-12-05 Ej upprättat årsbokslut. Jfr Balans 12/2002 s. 17, 3/2003 s. 36 och 4/2003 s. 38.
- HovR f Skåne o Blekinge, avd 1, B 80-06, 2007-01-10 Upptagande av värdelös fordran till högt belopp i årsredovisning har utgjort bokföringsbrott. Jfr NJA 2006 s. 627.
- HovR f Västra Sverige, B 4072-08, 2009-04-03 Aktiebolag med nystartad verksamhet av blygsam omfattning har under två år underlåtit att upprätta årsredovisning. Ansvar för två fall av bokföringsbrott, båda av normalgraden.
- Svea hovrätt, B 381-10, 2010-03-02 Grovt bokföringsbrott; fråga om utländskt rättssubjekt varit bokföringsskyldigt i Sverige har besvarats jakande.
- TSA 1991 s. 312 Disciplinärende; advokat har såsom ledamot av bolags styrelse dömts för bokföringsbrott (om gärningen se referatet), han har genom sin underlåtenhet att fullgöra erforderliga skyldigheter som styrelseledamot allvarligt åsidosatt sina skyldigheter som advokat; varning tilldelad.
- BRÅ PM 1996:5, mål 23 Underlåtenhet att i rätt tid upprätta årsbokslut innebär inte bokföringsbrott enär rörelsens ställning och gång ändå i huvudsak kunde bedömas.
- RN 1994–433 (Tillsynsärende hos Revisorsnämnden; plenum). Angående revisors underlåtenhet att i revisionsberättelse anmärka på brister i bokföringen som var sådana att ansvar för bokföringsbrott utdömts. – Revisorn tilldelad varning.
- Borgeke-Sterzel; *Studier rörande påföljdspraxis*, fjärde upplagan, 2009. Avsnitt 3.12.5. innehåller en utförlig analys av ett flertal avgöranden med avseende på påföljden.
- Balans 1/2000 s. 23, Sundberg; *Bokföringsbrott eller dålig redovisningssed?* Artikeln innehåller referat ur fyra domar från Svea hovrätt 1997–1999 med kommentar.
- Dahlqvist-Elofsson; *Bokföringsbrott och bokföringslagen*, andra upplagan, 2005.
- På www.ekobrottsmyndigheten.se finns under flik *För dig som är revisor* en rättsfall-sammanställning och en promemoria, båda med avseende på konsulterns ansvar i fråga om bokföringsbrott. Sammanställningen upptar fjorton avgöranden från tings- och hovrätter medan promemorian behandlar NJA 2008 s. 697.

[Sammanställningen gjord av Hans Elliot ©]

Lag (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

(senast ändrad genom SFS 2010:1868)

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner	605
Lagens tillämpningsområde	605
Definitioner	607
2 kap. Kundkännedom	607
Krav på riskbaserad kundkännedom	607
Situationer som kräver kundkännedom	607
Grundläggande åtgärder för kundkännedom	608
Undantag från bestämmelser om grundläggande åtgärder för kundkännedom	608
Skärpta åtgärder för att uppnå kundkännedom	609
Tidpunkt för kundkännedom	610
Fortlöpande uppföljning av affärsförbindelser	610
Konsekvenser av att kundkännedom inte uppnås	610
Filialer och dotterföretag med hemvist utanför EES	610
Bevarande av handlingar eller uppgifter	610
Förbud mot anonyma konton	610
3 kap. Rapporteringskrav	611
Uppgifts- och granskningskyldighet	611
Meddelandeförbud	611
Tillsynsmyndigheters underrättelseskyldighet	612
System för att besvara förfrågningar	612
4 kap. Registerfrågor	612
Tillämpningsområde	612
Personuppgiftsbehandling	612
Ändamål för register	612
Innehåll	612
Information till den registrerade	612
Gallring	613
Samkörning	613
Rättelse och skadestånd	613
Tystnadsplikt	613
5 kap. Riskbaserade rutiner, utbildning och skydd av anställda samt förbud mot förbindelser med brevlådebanks	613
Riskbaserade rutiner och utbildning	613
Skydd av anställda	613
Förbindelser med brevlådebanks	613
6 kap. Tillsyn	613
7 kap. Ansvarsbestämmelse	614
8 kap. Bemyndiganden	614
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	615
Propositioner	615

Brott &
närings-
förbud

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner

Lagens tillämpningsområde

1 § Denna lag syftar till att förhindra att finansiell verksamhet och annan näringsverksamhet utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

2 § Denna lag gäller för fysiska och juridiska personer som driver

1. bank- eller finansieringsrörelse enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
2. livförsäkringsrörelse,
3. verksamhet av det slag som beskrivs i 2 kap. 1 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,
4. verksamhet som kräver anmälan till eller ansökan hos Finansinspektionen enligt lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet eller lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,
5. försäkringsförmedling enligt lagen (2005:405) om försäkringsförmedling, ifråga om sådan verksamhet rörande livförsäkring, bedriven av andra än anknutna försäkringsförmedlare,
6. verksamhet för utgivning av elektroniska pengar enligt lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar,
7. fondverksamhet enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder,
8. verksamhet som fastighetsmäklare med fullständig registrering enligt fastighetsmäklarlagen (1995:400),
9. verksamhet för kasinospel enligt kasinolagen (1999:355),
10. verksamhet som godkänd eller auktoriserad revisor eller registrerat revisionsbolag,
11. yrkesmässig verksamhet som avser bokföringstjänster eller revisionstjänster men som inte omfattas av 10,
12. yrkesmässig verksamhet som består i att lämna råd i avsikt att påverka storleken på en skatt eller avgift (skatterådgivare),
13. yrkesmässig verksamhet som advokat eller biträdande jurist på advokatbyrå, till den del verksamheten avser tjänster som anges i 3 § första stycket,
14. yrkesmässig verksamhet som annan oberoende jurist än som avses i 13, till den del verksamheten avser tjänster som anges i 3 § första stycket,
15. yrkesmässig verksamhet till den del verksamheten avser tjänster som anges i 3 § andra stycket och verksamhetsutövaren inte är en sådan person som avses i 10–14,
16. yrkesmässig handel med varor, till den del verksamheten avser försäljning mot kontant betalning som uppgår till minst ett belopp som motsvarar 15.000 euro,
17. verksamhet med att som betalningsinstitut tillhandahålla betaltjänster enligt lagen (2010:751) om betaltjänster, eller
18. verksamhet med att tillhandahålla betaltjänster enligt lagen om betaltjänster utan att vara betalningsinstitut. *Lag (2010:1868)*

3 § Tjänster som avses i 2 § 13 och 14 omfattar

1. att handla i en klients namn för dennes räkning vid finansiella transaktioner eller transaktioner med fastigheter,
2. att hjälpa till vid planering eller genomförande av transaktioner för en klients räkning vid
 - a) köp och försäljning av fastigheter eller företag,
 - b) förvaltning av klientens pengar, värdepapper eller andra tillgångar,
 - c) öppnande eller förvaltning av bank-, spar- eller värdepapperskonton,
 - d) anskaffande av nödvändigt kapital för bildande, drift eller ledning av företag, eller
 - e) bildande, drift eller ledning av bolag, föreningar, stiftelser eller trustar.

Tjänster som avses i 2 § 15 omfattar

1. bildande av juridiska personer, försäljning av nybildade aktiebolag och förmedling av svenska eller utländska juridiska personer,
2. fullgörande av funktion som styrelseledamot eller bolagsrättsligt ansvarig, som bolagsman i handels- eller kommanditbolag eller i någon liknande ställning i förhållande till andra juridiska personer,

3. tillhandahållande av ett registrerat kontor eller en postadress och därmed sammanhängande tjänster till en juridisk person eller en trust eller en liknande juridisk konstruktion,
4. förvaltning av en trust eller en liknande juridisk konstruktion, och
5. funktion som nominell aktieägare för en verklig huvudmans räkning.

4 § I fråga om verksamheter som avses i 2 § 1–7 och 17 gäller lagen även filialer i Sverige till utländska juridiska personer med huvudkontor i utlandet. *Lag (2010:764)*

Definitioner

5 § I denna lag betyder

1. *affärsförbindelse*: en affärsmässig förbindelse som när kontakten etableras förväntas ha en viss varaktighet,
2. *brevlådebank*: ett utländskt institut som är registrerat inom en jurisdiktion inom vilken det saknar verklig etablering och ledning och där institutet inte heller ingår i en finansiell grupp som omfattas av tillsyn,
3. *EES*: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,
4. *finansiering av terrorism*: insamling, tillhandahållande eller mottagande av tillgångar i syfte att de ska användas eller med vetskap om att de är avsedda att användas för att begå sådan brottslighet som avses i 2 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall,
5. *kund*: den som har trätt i avtalsförbindelse med sådan verksamhetsutövare som avses i denna lag,
6. *penningtvätt*: sådana åtgärder
 - a) med brottsligt förvärvat egendom, som kan medföra att egendomens samband med brott döljs, att den brottslige får möjlighet att undandra sig rättsliga påföljder eller att återskaffandet av egendomen försvåras, samt sådana åtgärder som innefattar förfogande över och förvärv, innehav eller brukande av egendomen,
 - b) med annan egendom än som avses i a, om åtgärderna är ägnade att dölja att någon har berikat sig genom brottslig gärning,
7. *person i politiskt utsatt ställning*: personer som har eller tidigare har haft viktiga offentliga funktioner och sådana personers närmaste familjemedlemmar och kända medarbetare,
8. *verklig huvudman*: en fysisk person för vars räkning någon annan person handlar, eller om kunden är en juridisk person, den som utövar ett bestämmande inflytande över kunden, och
9. *verksamhetsutövare*: en fysisk eller juridisk person som utför verksamhet som omfattas av denna lag.

Brott &
närings-
förbud

2 kap. Kundkännedom

Krav på riskbaserad kundkännedom

1 § En verksamhetsutövare ska vidta åtgärder för att uppnå kundkännedom. Omfattningen av dessa åtgärder ska anpassas efter risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

I 4 och 5 §§ kasinolagen (1999:355) finns särskilda bestämmelser om identitetskontroll av kasinobesökare.

Situationer som kräver kundkännedom

2 § En verksamhetsutövare ska vidta grundläggande åtgärder för att uppnå kundkännedom enligt 3 §

1. vid etableringen av en affärsförbindelse,
2. vid enstaka transaktioner som uppgår till ett belopp motsvarande 15.000 euro eller mer,

3. vid transaktioner som understiger ett belopp motsvarande 15.000 euro men kan antas ha samband med en eller flera andra transaktioner och som tillsammans uppgår till minst detta belopp, och
4. vid osäkerhet om tillförlitligheten eller tillräckligheten av tidigare mottagna uppgifter om kundens identitet.

Om det finns misstankar om penningtvätt eller finansiering av terrorism, ska åtgärder som anges i första stycket vidtas, oavsett eventuella undantag, befrielser eller tröskelbelopp.

Grundläggande åtgärder för kundkännedom

3 § Med grundläggande åtgärder för kundkännedom avses

1. kontroll av kundens identitet genom identitetshandling, registerutdrag eller på annat tillförlitligt sätt,
2. kontroll av den verkliga huvudmannens identitet, och
3. inhämtande av information om affärsförbindelsens syfte och art.

Verksamhetsutövare ska vid tillämpning av första stycket 2 utreda kundens ägarförhållanden och kontrollstruktur.

Verksamhetsutövare får förlita sig på åtgärder som har utförts av en utomstående som anges i 4 § för att uppnå kundkännedom enligt första stycket, om verksamhetsutövaren på begäran, och utan dröjsmål, kan få del av de uppgifter om kunden som den utomstående har inhämtat.

4 § Med utomstående i 3 § tredje stycket avses

1. fysiska eller juridiska personer med verksamhet som anges i 1 kap. 2 § 1–3, 5–7 och 17, godkända eller auktoriserade revisorer och advokater med hemvist inom EES, som har tillstånd eller är registrerade i ett särskilt yrkesregister, eller
2. fysiska eller juridiska personer med verksamhet som anges i 1 kap. 2 § 1–3, 5–7 och 17, godkända eller auktoriserade revisorer och advokater med hemvist utanför EES, som har tillstånd eller är registrerade i ett särskilt yrkesregister, om de tillämpar bestämmelser rörande kundkännedom och bevarande av handlingar som motsvarar kraven i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG av den 26 oktober 2005 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt och finansiering av terrorism och om det finns tillsyn över att dessa bestämmelser följs. *Lag (2010:764)*

Undantag från bestämmelser om grundläggande åtgärder för kundkännedom

5 § Bestämmelserna om grundläggande kundkännedom och om fortlöpande uppföljning av affärsförbindelser i 3, 4 och 10 §§ gäller inte för

1. svenska myndigheter,
2. verksamhetsutövare som anges i 1 kap. 2 § 1–7, 17 och 18, och som har hemvist
 - a) inom EES, eller
 - b) i en stat utanför EES om staten har bestämmelser om åtgärder mot penningtvätt som motsvarar dem som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG av den 26 oktober 2005 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt och finansiering av terrorism och om det finns tillsyn över att dessa bestämmelser följs,
3. företag inom EES vars överlåtbara värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument och om ändring av rådets direktiv 85/611/EG och 93/6/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG samt upphävande av rådets direktiv 93/22/EEG,

4. företag utanför EES vars överlåtbara värdepapper är upptagna till motsvarande handel och omfattas av motsvarande informationsskyldighet som företag under 3,
5. livförsäkringar, om den årliga premien uppgår till ett belopp motsvarande högst 1.000 euro eller engångspremien uppgår till ett belopp motsvarande högst 2.500 euro,
6. pensionsförsäkringar enligt 58 kap. 4–16 §§ inkomstskattelagen (1999:1229) som inte får återköpas,
7. pensionsavtal och pensionsrätter för anställda eller i den försäkrades förvärvs-verksamhet, om inbetalning sker i form av avdrag på lön och överlåtelse av rättigheter inte är tillåten,
8. elektroniska pengar enligt lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar
 - a) om det penningvärde som kan lagras på ett elektroniskt medium som inte kan laddas uppgår till högst 150 euro, eller
 - b) när det gäller elektroniska medier som kan laddas, det penningvärde som omsätts under ett kalenderår inte överstiger 2.500 euro och högst 1.000 euro kan lösas in under samma period, eller
9. när det gäller verkliga huvudmän bakom gemensamma konton som förvaltas av advokater eller andra oberoende jurister som har hemvist
 - a) inom EES, om uppgifter om de verkliga huvudmännens identitet kan göras tillgängliga på verksamhetsutövarens begäran, eller
 - b) i en stat utanför EES, om uppgifter om de verkliga huvudmännens identitet kan göras tillgängliga på verksamhetsutövarens begäran och advokaten eller den oberoende juristen omfattas av skyldigheter som motsvarar dem som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG av den 26 oktober 2005 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt och finansiering av terrorism och om det finns tillsyn över att dessa skyldigheter uppfylls. *Lag (2010:764)*

Skärpta åtgärder för att uppnå kundkännedom

6 § Trots bestämmelserna i 5 § ska en verksamhetsutövare alltid vidta skärpta åtgärder för att uppnå kundkännedom, om risken för penningtvätt och finansiering av terrorism är hög. Sådana åtgärder ska vara mer omfattande än åtgärderna i 3 §.

Verdömning enligt första stycket ska särskild uppmärksamhet riktas mot de risker för penningtvätt eller finansiering av terrorism som kan uppstå när det gäller produkter eller transaktioner som skulle kunna underlätta anonymitet.

Om omständigheterna i det enskilda fallet inte visar motsatsen, ska hög risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism anses finnas

1. när en affärsförbindelse etableras eller en enstaka transaktion utförs med någon på distans,
2. när en affärsförbindelse etableras eller en enstaka transaktion utförs med en person i politiskt utsatt ställning som är bosatt utomlands, och
3. vid förbindelser mellan ett svenskt kreditinstitut och ett kreditinstitut med hemvist utanför EES.

7 § Med skärpta åtgärder enligt 6 § tredje stycket 2 avses alltid

1. lämpliga åtgärder för att ta reda på varifrån de tillgångar som hanteras inom ramen för affärsförbindelsen eller den enstaka transaktionen kommer,
2. skärpt fortlöpande uppföljning av affärsförbindelsen, och
3. att inhämta godkännande från behörig beslutsfattare.

8 § Med skärpta åtgärder enligt 6 § tredje stycket 3 avses alltid

1. att inhämta tillräckligt med information om motparten för att kunna förstå verksamheten samt bedöma dess anseende och tillsynens kvalitet,
2. att bedöma motpartens kontroller för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism,

3. att dokumentera respektive instituts ansvar att vidta kontrollåtgärder och de åtgärder som det vidtar,
4. att inhämta godkännande från behörig beslutsfattare, och
5. att för vissa sig om att motparten har kontrollerat identiteten på kunder som har direkt tillgång till konton hos kreditinstitutet och fortlöpande följer upp dessa kunder samt på begäran kan lämna relevanta kunduppgifter.

Tidpunkt för kundkännedom

9 § Kontroll av kunden och den verkliga huvudmannens identitet ska slutföras innan en affärsförbindelse etableras eller en enstaka transaktion utförs. Identitetskontroll av förmånstagare till livförsäkring behöver dock inte göras förrän i samband med första utbetalningen av försäkringsersättning eller när annan rättighet enligt försäkringsavtalet utövas för första gången.

Om det är nödvändigt för att inte avbryta verksamhetens normala gång och risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism är låg, får kontroll med anledning av en ny affärsförbindelse göras senare än enligt första stycket men ska dock alltid slutföras i nära anslutning till att förbindelsen har etablerats.

Fortlöpande uppföljning av affärsförbindelser

10 § En verksamhetsutövare ska fortlöpande följa pågående affärsförbindelser genom att kontrollera och dokumentera att de transaktioner som utförs stämmer överens med den kunskap som verksamhetsutövaren har om kunden, dennes affärs- och riskprofil och, om det behövs, varifrån kundens ekonomiska medel kommer. Handlingar, uppgifter och upplysningar rörande kontrollen ska hållas aktuella.

Konsekvenser av att kundkännedom inte uppnås

11 § En verksamhetsutövare får inte etablera en affärsförbindelse eller utföra en enstaka transaktion om kundkännedom inte uppnås. Om affärsförbindelsen redan har etablerats enligt 9 § ska den avslutas.

Om förhållandena är sådana att penningtvätt eller finansiering av terrorism kan misstänkas, ska verksamhetsutövaren lämna uppgifter enligt 3 kap. 1 §.

Första och andra styckena tillämpas inte i de situationer som anges i 3 kap. 2 och 3 §§.

Filialer och dotterföretag med hemvist utanför EES

12 § Verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § 1–7, 17 och 18 ska tillämpa bestämmelserna om kundkännedom och bevarande av handlingar enligt 2 kap. även för sina filialer och majoritetsägda dotterföretag med hemvist utanför EES, om inte hemvistlandets lag hindrar detta.

En verksamhetsutövare ska vidta åtgärder för att effektivt hantera risken för penningtvätt och finansiering av terrorism om bestämmelserna som anges i första stycket inte kan tillämpas samt skriftligen underrätta Finansinspektionen om detta.

Lag (2010:764)

Bevarande av handlingar eller uppgifter

13 § En verksamhetsutövare ska i minst fem år bevara handlingar och uppgifter om åtgärder som vidtagits för att uppnå kundkännedom. Tiden ska räknas från det att åtgärderna utfördes eller, i de fall då en affärsförbindelse har etablerats, affärsförbindelsen upphörde.

Förbud mot anonyma konton

14 § Verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § 1–7, 17 och 18 får inte föra anonyma konton eller utfärda anonyma motböcker. *Lag (2010:764)*

3 kap. Rapporteringskrav

Uppgifts- och granskningsskyldighet

1 § En verksamhetsutövare ska granska transaktioner för att kunna upptäcka sådana som den misstänker eller har skälig grund att misstänka utgör ett led i penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Om misstanke efter närmare analys kvarstår, ska uppgifter om alla omständigheter som kan tyda på penningtvätt eller finansiering av terrorism utan dröjsmål lämnas till Rikspolisstyrelsen.

En verksamhetsutövare ska avstå från att utföra transaktioner som den misstänker eller har skälig grund att misstänka utgör ett led i penningtvätt eller finansiering av terrorism. Om det inte är möjligt att låta bli att utföra en misstänkt transaktion, eller om den vidare utredningen annars skulle kunna försvåras, får transaktioner utföras och uppgifter lämnas omedelbart i efterhand.

På begäran av Rikspolisstyrelsen ska verksamhetsutövaren eller den som yrkesmässigt driver lotteri- och spelverksamhet utan dröjsmål lämna alla uppgifter som behövs för en utredning om penningtvätt eller finansiering av terrorism.

När uppgifter har lämnats enligt andra stycket, ska även andra fysiska eller juridiska personer som avses i 1 kap. 2–4 §§ lämna de uppgifter för utredningen om penningtvätt eller finansiering av terrorism som myndigheten begär.

Bestämmelser om uppgiftsskyldighet finns även i 14 a § kasinolagen (1999:355).

2 § Advokater, biträdande jurister på advokatbyrå och andra oberoende jurister, godkända och auktoriserade revisorer samt skatterådgivare är inte skyldiga att lämna uppgifter enligt 1 § om vad som anförts dem då de försvarar eller företräder en klient i eller i fråga om ett rättsligt förfarande, inklusive rådgivning för att inleda eller undvika ett rättsligt förfarande. Detta gäller oavsett om de har fått informationen före, under eller efter ett sådant förfarande.

3 § Advokater och biträdande jurister på advokatbyrå, andra oberoende jurister, godkända och auktoriserade revisorer samt skatterådgivare är inte skyldiga att lämna uppgifter enligt 1 § när det gäller information som avser en klient och som de har fått i samband med att de bedömer klientens rättsliga situation.

Brott &
närings-
förbud

Meddelandeförbud

4 § Den fysiska personen, den juridiska personen, dess styrelseledamöter eller anställda får inte röja för kunden eller för någon utomstående att en granskning har genomförts eller att uppgifter har lämnats enligt 1 eller 7 § eller att en undersökning utförs eller kan komma att utföras.

Första stycket hindrar inte att en sådan uppgift lämnas till en tillsynsmyndighet i ett disciplinärende eller annat ärende som motiverar att en sådan uppgift lämnas.

5 § En fysisk eller juridisk person som lämnar uppgifter med stöd av 1 § får inte göras ansvarig för att ha åsidosatt tystnadsplikt, om den fysiska eller juridiska personen hade anledning att räkna med att uppgiften borde lämnas. Den som lämnar uppgifter med stöd av 7 § får inte heller göras ansvarig för att ha åsidosatt tystnadsplikt. Detsamma gäller en styrelseledamot eller en anställd som lämnar uppgifter för den fysiska eller juridiska personens räkning.

I fråga om europabolag och europakooperativ som har ett sådant förvaltningsystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag eller artiklarna 37–41 i rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar) tillämpas bestämmelsen om styrelseledamot i första stycket på ledamot i tillsynsorganet. Detsamma gäller bestämmelsen om styrelseledamöter i 4 § om meddelandeförbud.

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:575) om europabolag samt 21 § andra stycket och 26 § lagen (2006:595) om europakooperativ framgår att bestämmelserna i andra stycket ska tillämpas också på ledamöter i ett europabolags eller ett europakooperativs lednings- eller förvaltningsorgan.

129 kap. 2 § aktiebolagslagen (2005:551), 13 kap. 2 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, 5 kap. 2 § stiftelselagen (1994:1220) och 37 § revisionslagen (1999:1079) finns särskilda bestämmelser om ansvar för revisorer i aktiebolag, ekonomiska föreningar, stiftelser och vissa andra företag.

Tillsynsmyndigheters underrättelseskyldighet

6 § Om en tillsynsmyndighet vid en inspektion av en fysisk eller juridisk person eller på annat sätt har upptäckt en omständighet som kan antas ha samband med eller utgöra penningtvätt eller finansiering av terrorism, ska myndigheten utan dröjsmål underrätta Rikspolisstyrelsen om detta.

System för att besvara förfrågningar

7 § En verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § 1–7, 17 och 18 ska ha ett system för att snabbt och fullständigt kunna lämna upplysningar om huruvida de under de senaste fem åren har haft en affärsförbindelse med en viss person och, om så skulle vara fallet, om förbindelsens art. *Lag (2010:764)*

4 kap. Registerfrågor

Tillämpningsområde

1 § Verksamhetsutövare får när det gäller penningtvätt och finansiering av terrorism behandla personuppgifter och föra register enligt bestämmelserna i 2–9 §§, vilka gäller utöver personuppgiftslagen (1998:204).

Personuppgiftsbehandling

2 § Personuppgifter som framgår av en kunds pass eller identitetshandling och som avser identitet, medborgarskap, bostadsort, annan vistelseort samt offentlig funktion får behandlas om det är nödvändigt för att

1. bedöma om kunden omfattas av 2 kap. 6 § tredje stycket 2,
2. bevara handlingar eller uppgifter enligt 2 kap. 13 §, eller
3. uppfylla uppgifts- och granskningskyldigheten enligt 3 kap. 1 § första och andra styckena.

Ändamål för register

- 3 §** Register får föras av en fysisk eller juridisk person som avses i 1 kap. 2–4 §§
1. för att förhindra medverkan vid transaktioner som utgör penningtvätt eller finansiering av terrorism enligt denna lag, och
 2. för att kunna uppfylla uppgifts- och granskningskyldigheten i 3 kap. 1 § första och andra styckena.

Innehåll

- 4 §** Ett register som avses i 3 § får endast innehålla
1. namn, person-, samordnings- eller organisationsnummer och adress,
 2. kontonummer eller motsvarande, samt
 3. de övriga uppgifter som framkommit vid granskning enligt 3 kap. 1 § första stycket eller lämnats enligt andra stycket i samma paragraf.

Information till den registrerade

5 § Uppgifter ur ett register som avses i 3 § får inte lämnas ut till den registrerade.

Gallring

6 § En uppgift i ett register som avses i 3 § ska gallras

1. om Rikspolisstyrelsen beslutar att inte inleda eller att lägga ned utredningen om penningtvätt eller finansiering av terrorism,
2. om en förundersökning har avslutats utan att åtal väckts med anledning av de lämnade uppgifterna,
3. om en domstol har meddelat dom eller beslut som vunnit laga kraft med anledning av de lämnade uppgifterna, eller
4. senast tre år efter det att uppgifter lämnats med stöd av 3 kap. 1 §.

Samkörning

7 § En verksamhetsutövers register som avses i 3 § får inte samköras med motsvarande register hos någon annan.

Rättelse och skadestånd

8 § Bestämmelserna i 28 och 48 §§ personuppgiftslagen (1998:204) om rättelse och skadestånd gäller vid behandling av personuppgifter enligt denna lag.

Tystnadsplikt

9 § Den som är verksam hos en verksamhetsutövare får inte obehörigen röja uppgift i ett register som avses i 3 §.

Ansvar enligt 20 kap. 3 § brottsbalken ska inte följa för den som bryter mot förbudet i första stycket.

5 kap. Riskbaserade rutiner, utbildning och skydd av anställda samt förbud mot förbindelser med brevlådebanks

Riskbaserade rutiner och utbildning

1 § Verksamhetsutövare ska ha riskbaserade rutiner för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism och ska svara för att de anställda fortlöpande får den information och den utbildning som behövs. Om en fysisk person som omfattas av 1 kap. 2 §, driver sin verksamhet som anställd hos en juridisk person, ska skyldigheten att upprätthålla rutiner gälla den juridiska personen.

Skydd av anställda

2 § Verksamhetsutövare ska ha rutiner och vidta de åtgärder i övrigt som behövs för att skydda anställda från hot eller fientliga åtgärder till följd av att de granskar eller rapporterar misstankar om penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Förbindelser med brevlådebanks

3 § Kreditinstitut får inte etablera eller upprätthålla förbindelser med brevlådebanks och ska se till att sådana förbindelser inte heller etableras eller upprätthålls med kreditinstitut som tillåter att deras konton används av sådana banks.

6 kap. Tillsyn

1 § Ifråga om tillsyn över verksamhet som avses i 1 kap. 2 § 11, 12 och 14–16 tillämpas detta kapitel.

Bestämmelser om tillsyn över annan verksamhet som avses i 1 kap. 2 § finns i de lagar som reglerar dessa verksamhetsutövare.

2 § Tillsynen syftar till att förhindra att finansiell verksamhet och annan näringsverksamhet utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Genom tillsynen kontrolleras att verksamheten drivs enligt denna lag samt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

3 § Den som har för avsikt att bedriva verksamhet som avses i 1 kap. 2 § 11, 12 och 14–16 ska anmäla detta till Bolagsverket.

4 § Verksamhet som avses i 1 kap. 2 § 11, 12 och 14–16 får inte bedrivas om anmälan enligt 3 § inte har gjorts.

Tillsynsmyndigheten får förelägga den som driver verksamhet som avses i första stycket utan att ha anmält detta att lämna de upplysningar om verksamheten som behövs för att bedöma om det finns skyldighet att göra anmälan enligt 3 §. Lämnas inte sådana upplysningar, ska tillsynsmyndigheten förelägga den som driver verksamheten att upphöra med denna.

5 § En verksamhetsutövare som har gjort anmälan enligt 3 § men som i väsentlig utsträckning har åsidosatt skyldigheter i näringsverksamhet eller som har gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet får av tillsynsmyndigheten föreläggas att vidta rättelse eller, om detta inte är möjligt, upphöra med verksamheten.

Om verksamhetsutövaren är en juridisk person, gäller första stycket även den som har ett kvalificerat innehav av andelar i den juridiska personen eller ingår i dess ledning.

Med ett kvalificerat innehav avses detsamma som i 1 kap. 5 § 14 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse. *Lag (2009:716)*

6 § När en person som står under tillsyn enligt detta kapitel får kännedom om att förändringar har skett i den krets som har ett kvalificerat innehav i företaget eller ingår i dess ledning, ska personen anmäla förändringen till tillsynsmyndigheten.

7 § Tillsynsmyndigheten får utöver det som framgår av 4 § förelägga den som driver verksamhet som omfattas av detta kapitel att lämna de upplysningar och ge tillgång till de handlingar som behövs för tillsynen.

Tillsynsmyndigheten får, när den anser det nödvändigt, genomföra en undersökning hos en verksamhetsutövare som är antecknad i Bolagsverkets register.

8 § Om en fysisk eller juridisk person som är antecknad i Bolagsverkets register anmäler att verksamheten har upphört eller om det på annat sätt framgår att så är fallet, ska verket avföra personen ur registret.

9 § Föreläggande enligt denna lag får förenas med vite.

10 § Beslut enligt 4 § andra stycket eller 7 § första stycket får inte överklagas.

Beslut i övrigt enligt detta kapitel får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. I sådana ärenden får tillsynsmyndigheten bestämma att beslutet ska gälla omedelbart.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

7 kap. Ansvarsbestämmelse

1 § Till böter döms den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

1. åsidosätter gransknings- eller uppgiftsskyldigheten enligt 3 kap. 1 §, eller
2. bryter mot meddelandeförbudet i 3 kap. 4 §.

8 kap. Bemyndiganden

1 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. riskbedömningen enligt 2 kap. 1 §,
2. grundläggande åtgärder för kundkännedom enligt 2 kap. 3 §,
3. undantag från bestämmelser om grundläggande åtgärder för kundkännedom enligt 2 kap. 5 §,
4. vilka stater utanför EES som uppfyller villkoren i 2 kap. 5 § 2 b, 4 och 9 b samt uppfyller villkor för tillämpning av bestämmelserna om utomstående enligt 2 kap. 3 § tredje stycket,

5. skärpta åtgärder för kundkännedom och vad som avses med personer i politiskt utsatt ställning enligt 2 kap. 6 §,
6. åtgärder för fortlöpande uppföljning av affärsförbindelsen enligt 2 kap. 10 § och hur dessa ska dokumenteras,
7. hur handlingar eller uppgifter som använts för att uppnå kundkännedom ska bevaras enligt 2 kap. 13 §,
8. granskning och uppgiftslämnande enligt 3 kap. 1 §,
9. rutiner som ska följas samt vilken information och utbildning som ska tillhandahållas anställda enligt 5 kap. 1 §, och
10. nödvändiga åtgärder och rutiner för att skydda anställda enligt 5 kap. 2 §.

Lag (2009:716)

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2010:764

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2010.

2010:1868

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

Propositioner

SFS 2009:62

Prop. 2008/09:70

SFS 2009:716

Prop. 2008/09:180

SFS 2010:764

Prop. 2009/10:220

SFS 2010:1868

Prop. 2010/11:23

Förordning (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

(senast ändrad genom SFS 2009:1417)

Inledande bestämmelse	616
Anmälan till Bolagsverket	616
Register över verksamhetsutövare som anmält verksamhet enligt lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism	616
Samordningsorgan för tillsyn över åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism	617
Tillsyn	618
Bemyndiganden	618

Inledande bestämmelse

1 § Denna förordning innehåller närmare bestämmelser för tillämpningen av lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Anmälan till Bolagsverket

2 § En anmälan om registrering enligt 6 kap. 3 § lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism ska göras skriftligen hos Bolagsverket.

Om en utländsk verksamhetsutövare bedriver anmälningspliktig verksamhet i Sverige genom filial, ska anmälan om registrering göras av filialen.

3 § En anmälan enligt 2 § ska för fysiska personer innehålla uppgift om för- och efternamn, personnummer eller samordningsnummer, folkbokföringsadress och anmälningspliktig verksamhet. Om folkbokföringsadress i Sverige saknas, ska anmälan innehålla adress i Sverige där den anmälningspliktiga verksamheten huvudsakligen ska bedrivas. För juridiska personer och filialer ska en sådan anmälan innehålla uppgift om firma, organisationsnummer och anmälningspliktig verksamhet.

Anmälan ska för fysiska personer undertecknas av den som ska bedriva den anmälda verksamheten och för juridiska personer av en styrelseledamot, verkställande direktör eller bolagsman. För filialer ska en anmälan undertecknas av verkställande direktör i filialen.

4 § Om den som har gjort en registreringsanmälan inte har följt det som gäller om anmälan eller om det finns något annat som hindrar registrering, ska Bolagsverket förelägga denne att yttra sig i frågan eller göra rättelse inom viss tid.

Om den som har gjort anmälan inte följer ett föreläggande enligt första stycket, ska anmälan skrivas av. En upplysning om detta ska tas in i föreläggandet.

Om det även sedan anmälan har yttrat sig finns hinder för registrering som anmälanen har haft tillfälle att yttra sig över, ska Bolagsverket vägra registrering. Om det finns skäl för det, får dock verket ge den som har gjort anmälan tillfälle att yttra sig på nytt innan beslut fattas i ärendet.

Register över verksamhetsutövare som anmält verksamhet enligt lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

5 § Bolagsverket ska med hjälp av automatiserad databehandling föra ett register över de fysiska och juridiska personer som har gjort anmälan enligt 6 kap. 3 § lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Bolagsverket är personuppgiftsansvarigt för registret enligt personuppgiftslagen (1998:204).

6 § I registret ska följande uppgifter antecknas om de verksamhetsutövare som har gjort anmälan:

1. för- och efternamn eller firma,
2. personnummer, samordningsnummer eller organisationsnummer,
3. anmälningspliktig verksamhet, och
4. tillsynsmyndighet.

7 § Registret ska ge offentlighet åt den information som ingår i registret.

I fråga om personuppgifter ska registret ha till ändamål att tillhandahålla uppgifter för

1. den tillsyn som länsstyrelserna i Stockholms, Västra Götalands och Skåne län ska utöva enligt lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, och
2. information till allmänheten om verksamhetsutövare som har införts i registret.

8 § Bolagsverket ska se till att det inte uppkommer något otillbörligt intrång i de registrerades personliga integritet eller några risker från säkerhetssynpunkt. För dessa syften får myndigheten i enskilda fall ställa upp villkor för behandlingen av personuppgifter.

9 § Bolagsverket får för de ändamål som anges i 7 § andra stycket i enskilda fall besluta om direktåtkomst till registret.

10 § Bestämmelserna i 48 § personuppgiftslagen (1998:204) om skadestånd gäller vid behandling av personuppgifter enligt denna förordning.

11 § I fråga om rättelse av personuppgifter i registret ska 26 § förvaltningslagen (1986:223) tillämpas i stället för 28 § personuppgiftslagen (1998:204).

12 § Bolagsverket ska snarast efter registreringen av uppgifter om en verksamhetsutövare, eller vid ändring av tidigare registrerade uppgifter, underrätta den berörda tillsynsmyndigheten om de uppgifter som har förts in eller strukits ur registret. Underrättelser får lämnas på medium för automatiserad behandling.

12 a § I ärenden som rör anmälan för registrering enligt denna förordning ska avgift betalas för ärendets handläggning, prövning och registrering, med 850 kr.

Avgift ska inte betalas för anmälan om att verksamheten upphört.

Avgift ska betalas när anmälan för registrering lämnas in. Avgiften återbetalas inte om handläggningen av ett ärende har påbörjats. *Förordning (2009:1417)*

Brott &
närings-
förbud

Samordningsorgan för tillsyn över åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

13 § Inom Finansinspektionen ska det finnas ett särskilt samordningsorgan för tillsyn när det gäller lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

14 § Samordningsorganet ska

1. ha det övergripande samordningsansvaret för tillsynsmyndigheternas verksamhet när det gäller metoder och regelgivning samt utvärdering och uppföljning av den utförda tillsynen,
2. ge stöd till tillsynsmyndigheterna i frågor om utbildning,
3. verka för en effektiv samverkan mellan tillsynsmyndigheter och Rikspolisstyrelsen när det gäller verksamhetsutövarnas uppgiftsskyldighet och tillsynsmyndigheternas underrättelseskyldighet,
4. samverka med och ge stöd till Regeringskansliet, och
5. initiera förslag till förändringar i lagstiftning, arbetssätt och prioriteringar i syfte att skapa en effektivare tillsyn på området.

15 § Samordningsorganet ska bestå av representanter för Fastighetsmäklarnämnden, Finansinspektionen, Lotteriinspektionen, Revisorsnämnden samt länsstyrelserna i Stockholms, Västra Götalands och Skåne län. Sveriges advokatsamfund ska ges möjlighet att delta.

Tillsyn

16 § Tillsynen över efterlevnaden av lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism i fråga om verksamhet enligt 1 kap. 2 § 11, 12 och 14–16 samma lag ska utövas av länsstyrelserna i Stockholms, Västra Götalands och Skåne län.

Länsstyrelsen i Stockholms län ska utöva tillsyn över följande verksamhetsutövare:

1. juridiska personer med säte i Stockholms län, Södermanlands län, Gotlands län, Västmanlands län, Uppsala län, Jämtlands län, Västernorrlands län, Västerbottens län och Norrbottens län,
2. fysiska personer som är folkbokförda i Stockholms län, Södermanlands län, Gotlands län, Västmanlands län, Uppsala län, Jämtlands län, Västernorrlands län, Västerbottens län och Norrbottens län eller, om folkbokföringsadress saknas, har uppgett en adress där den anmälningsskyldiga verksamheten huvudsakligen ska bedrivas som är belägen i något av dessa län, och
3. filialer till utländska verksamhetsutövare som bedriver anmälningsskyldig verksamhet i Sverige.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län ska utöva tillsyn över följande verksamhetsutövare:

1. juridiska personer med säte i Västra Götalands län, Hallands län, Värmlands län, Örebro län, Dalarnas län och Gävleborgs län, och
2. fysiska personer som är folkbokförda i Västra Götalands län, Hallands län, Värmlands län, Örebro län, Dalarnas län och Gävleborgs län eller, om folkbokföringsadress saknas, har uppgett en adress där den anmälningsskyldiga verksamheten huvudsakligen ska bedrivas som är belägen i något av dessa län.

Länsstyrelsen i Skåne län ska utöva tillsyn över följande verksamhetsutövare:

1. juridiska personer med säte i Skåne län, Blekinge län, Kronobergs län, Jönköpings län, Kalmar län och Östergötlands län, och
2. fysiska personer som är folkbokförda i Skåne län, Blekinge län, Kronobergs län, Jönköpings län, Kalmar län och Östergötlands län eller, om folkbokföringsadress saknas, har uppgett en adress där den anmälningsskyldiga verksamheten huvudsakligen ska bedrivas som är belägen i något av dessa län.

17 § När en tillsynsmyndighet har underrättats av Bolagsverket om att en anmälan enligt 2 § har registrerats, ska tillsynsmyndigheten kontrollera att verksamhetsutövaren uppfyller villkoren i 6 kap. 5 § lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. En sådan kontroll ska även göras när tillsynsmyndigheten underrättas om att en anmälan om ändrade förhållanden enligt 6 kap. 6 § samma lag har registrerats. Tillsynsmyndigheten får även utföra kontroller vid andra tidpunkter om det behövs.

Bemyndiganden

18 § När det gäller lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism får Finansinspektionen, Lotteriinspektionen, Fastighetsmäklarnämnden samt länsstyrelserna i Stockholms, Västra Götalands och Skåne län, för de verksamhetsutövare som står under respektive myndighets tillsyn, meddela föreskrifter om

1. riskbedömningen enligt 2 kap. 1 §,
2. grundläggande åtgärder för kundkännedom enligt 2 kap. 3 §,

3. undantag från bestämmelser om grundläggande åtgärder för kundkännedom enligt 2 kap. 5 §,
4. vilka stater utanför EES som uppfyller villkoren i 2 kap. 5 § 2 b och d, 7 b samt uppfyller villkor för tillämpning av bestämmelserna om utomstående enligt 2 kap. 3 § tredje stycket,
5. skärpta åtgärder för kundkännedom och vad som avses med personer i politiskt utsatt ställning enligt 2 kap. 6 §,
6. åtgärder för fortlöpande uppföljning av en affärsförbindelse enligt 2 kap. 10 § och hur dessa ska dokumenteras,
7. hur handlingar eller uppgifter som har använts för att uppnå kundkännedom ska bevaras enligt 2 kap. 13 §,
8. granskning och uppgiftslämnande enligt 3 kap. 1 §,
9. rutiner som ska följas samt vilken information och utbildning som ska tillhandahållas anställda enligt 5 kap. 1 §, och
10. nödvändiga åtgärder och rutiner för att skydda anställda enligt 5 kap. 2 §.

Bolagsverket får meddela föreskrifter om hur information ska lämnas till verket enligt 2 §.

Tillsynsmyndigheterna ska samråda med samordningsorganet vid Finansinspektionen för tillsyn över åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism innan de meddelar föreskrifter enligt första stycket.

Lag (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall

(senast ändrad genom SFS 2009:73)

Lagens syfte

1 § Denna lag innehåller straffrättsliga bestämmelser för genomförande av den internationella konventionen om bekämpande av finansiering av terrorism som antogs av Förenta nationernas generalförsamling den 9 december 1999 (54/109).

I lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism finns ytterligare bestämmelser för att genomföra konventionen. De avser åtgärder som den som bedriver finansiell verksamhet och annan näringsverksamhet är skyldig att vidta för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. *Lag (2009:73)*

Särskilt allvarlig brottslighet

2 § Med särskilt allvarlig brottslighet avses i denna lag

1. mord, dråp, grov misshandel, människorov, olaga frihetsberövande, grovt olaga tvång, mordbrand, grov mordbrand, allmänfarlig ödeläggelse, sabotage och spridande av gift eller smitta om syftet med gärningen är att injaga skräck i en befolkning eller en befolkningsgrupp eller att förmå en regering eller en internationell organisation att vidta eller att avstå från att vidta en åtgärd,
2. terroristbrott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott, grovt sabotage, kapning, sjö- eller luftfartssabotage och flygplatsabotage,
3. sådan brottslighet som avses i artikel 1 i den internationella konventionen den 17 december 1979 mot tagande av gisslan, artikel 7 i konventionen den 3 mars 1980 om fysiskt skydd av kärnämne samt artikel 2 i den internationella konventionen den 15 december 1997 om bekämpande av bombattentat av terrorister,
4. mord, dråp, misshandel, grov misshandel, människorov, olaga frihetsberövande, grov skadegörelse, mordbrand, grov mordbrand samt hot om sådana brott, om gärningen utförs mot sådana internationellt skyddade personer som avses i konventionen den 14 december 1973 om förebyggande och bestraffning av brott mot diplomater och andra internationellt skyddade personer. *Lag (2003:150)*

Ansvar

3 § Den som samlar in, tillhandahåller eller tar emot pengar eller andra tillgångar i syfte att dessa skall användas eller med vetskap om att de är avsedda att användas för att begå särskilt allvarlig brottslighet döms till fängelse i högst två år.

År brott som anges i första stycket grovt, döms till fängelse, lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömning av om brottet är grovt skall särskilt beaktas om det utgjort led i en verksamhet som bedrivits i större omfattning eller annars varit av särskilt farlig art.

I ringa fall döms inte till ansvar.

4 § För försök till brott enligt 3 § döms till ansvar enligt bestämmelserna i 23 kap. 1 § brottsbalken.

5 § Om gärningen är belagd med samma eller strängare straff i brottsbalken eller i lagen (2003:148) om straff för terroristbrott skall inte dömas till straff enligt 3 och 4 §§ i denna lag. *Lag (2003:150)*

Domsrätt

6 § Svensk medborgare eller utlänning som befinner sig här i riket och som har begått brott enligt 3 eller 4 § i denna lag döms vid svensk domstol även om domsrätt enligt 2 kap. 2 eller 3 § brottsbalken inte föreligger. Detta gäller även om brottet i enlighet med 5 § i denna lag skall bestraffas enligt brottsbalken eller lagen (2003:148) om straff för terroristbrott.

Bestämmelser om krav på tillstånd att väcka åtal i vissa fall finns i 2 kap. 5 § brottsbalken. *Lag (2003:150)*

Förverkande

7 § Tillgångar som varit föremål för brott enligt denna lag skall förklaras förverkade, om det inte är uppenbart oskäligt. I stället för tillgångarna kan värdet av dessa förklaras förverkat. Även utbyte av brott enligt denna lag skall förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt.

8–22 §§ har upphävts genom lag (2009:73).

Propositioner

SFS 2002:444

Prop. 2001/02:149

SFS 2003:150

Prop. 2002/03:38

SFS 2004:1190

Prop. 2003/04:156

SFS 2006:923

Prop. 2005/06:150

SFS 2009:73

Prop. 2008/09:70

Lag (1986:436) om näringsförbud

(senast ändrad genom SFS 2010:2051)

Meddelande av förbud	622
Verkan av förbud	623
Förfarandet vid prövningen av frågor om förbud	625
Upphävande av förbud	627
Tid för avveckling av förbjuden näringsverksamhet m.m.	627
Dispens från förbud	627
Tillsynen av meddelade förbud m.m.	628
Överträdelse av förbud m.m.	628
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	629
Propositioner	629

Meddelande av förbud

1 § Näringsförbud skall, om det är påkallat från allmän synpunkt, meddelas den som i egenskap av enskild näringsidkare grovt åsidosatt vad som ålegat honom i näringsverksamhet och därvid gjort sig skyldig till brottslighet som inte är ringa. *Lag (1996:314)*

1 a § Näringsförbud får, om det är påkallat från allmän synpunkt, meddelas den som i egenskap av enskild näringsidkare grovt åsidosatt vad som ålegat honom i näringsverksamhet och därvid i avsevärd omfattning underlåtit att betala sådan skatt, tull eller avgift som omfattas av lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter. *Lag (1996:314)*

2 § Näringsförbud får, om det är påkallat från allmän synpunkt, meddelas den som försatts i konkurs och då var enskild näringsidkare, om han eller hon förfarit grovt otillbörligt mot sina borgenärer eller på annat sätt grovt åsidosatt vad som ålegat honom eller henne i näringsverksamhet. *Lag (2008:592)*

2 a § Näringsförbud får, om det är påkallat från allmän synpunkt, meddelas den som i egenskap av enskild näringsidkare grovt har åsidosatt vad som ålegat honom eller henne i näringsverksamhet och därvid överträtt förbudet i 2 kap. 1 § konkurrenslagen (2008:579) eller i artikel 101 i EUF-fördraget. Detta gäller dock bara om överträdelsen har inneburit att företag i samma produktions- eller handelsled fastställer försäljningspriser, begränsar eller kontrollerar produktion eller delar upp marknader. *Lag (2010:639)*

3 § Vid prövningen av om näringsförbud är påkallat från allmän synpunkt ska det särskilt beaktas om åsidosättandet varit systematiskt eller syftat till betydande vinning, om det medfört eller varit ägnat att medföra betydande skada eller om näringsidkaren tidigare dömts för brott i näringsverksamhet. I fall som avses i 2 a § ska det även särskilt beaktas om förfarandet har varit ägnat att allvarligt hindra, begränsa eller snedvrیدا konkurrensen.

Har näringsidkaren i näringsverksamheten gjort sig skyldig till brott för vilket det lägsta föreskrivna straffet är fängelse i sex månader, ska vid tillämpning av 1 § näringsförbud anses påkallat från allmän synpunkt, om inte särskilda skäl talar mot det.

I fall som avses i 2 a § ska näringsförbud inte anses påkallat från allmän synpunkt, om den som kan komma i fråga för ett sådant förbud själv eller inom ramen för den bedrivna näringsverksamheten har medverkat till att i väsentlig mån underlätta Konkurrensverkets utredning av överträdelsen. Detsamma ska gälla för medverkan i utredningar som görs av en konkurrensmyndighet i en annan medlemsstat i Europeiska unionen eller av Europeiska kommissionen. *Lag (2010:639)*

4 § Har näringsverksamhet bedrivits av en juridisk person får, under de förutsättningar som anges i 1–3 §§, näringsförbud meddelas, i fråga om

- *kommanditbolag*: komplementär,
- *annat handelsbolag*: bolagsman,
- *aktiebolag och försäkringsbolag*: ledamot och suppleant i styrelsen samt verkställande direktör och vice verkställande direktör,
- *bankaktiebolag, sparbank och ekonomisk förening*: ledamot och suppleant i styrelsen,
- *europaisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige*: företagsledare,
- *europabolag och europakooperativ med säte i Sverige*: ledamot och suppleant i förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan samt verkställande direktör och vice verkställande direktör,

om denne begått brottet i näringsverksamheten eller innehade sin ställning när betalningen av skatt, tull eller avgift underläts, den juridiska personen försattes i konkurs eller förbudet i 2 kap. 1 § konkurrenslagen (2008:579) eller artikel 101 i EUF-fördraget överträdades.

Första stycket gäller också den som i annan egenskap än där sägs faktiskt har utövat ledningen av en näringsverksamhet eller utåt har framträtt som ansvarig för en enskild näringsverksamhet.

Under de förutsättningar som anges i 2 § får näringsförbud även meddelas den som innehade sin ställning enligt första stycket senare än ett år innan konkursansökan kom in till tingsrätten. *Lag (2010:639)*

4 §¹ Har näringsverksamhet bedrivits av en juridisk person får, under de förutsättningar som anges i 1–3 §§, näringsförbud meddelas, i fråga om

- *kommanditbolag*: komplementär,
- *annat handelsbolag*: bolagsman,
- *aktiebolag och försäkringsföretag*: ledamot och suppleant i styrelsen samt verkställande direktör och vice verkställande direktör,
- *bankaktiebolag, sparbank och ekonomisk förening*: ledamot och suppleant i styrelsen,
- *europaisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige*: företagsledare,
- *europabolag och europakooperativ med säte i Sverige*: ledamot och suppleant i förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan samt verkställande direktör och vice verkställande direktör,

om denne begått brottet i näringsverksamheten eller innehade sin ställning när betalningen av skatt, tull eller avgift underläts, den juridiska personen försattes i konkurs eller förbudet i 2 kap. 1 § konkurrenslagen (2008:579) eller artikel 101 i EUF-fördraget överträdades.

Första stycket gäller också den som i annan egenskap än där sägs faktiskt har utövat ledningen av en näringsverksamhet eller utåt har framträtt som ansvarig för en enskild näringsverksamhet.

Under de förutsättningar som anges i 2 § får näringsförbud även meddelas den som innehade sin ställning enligt första stycket senare än ett år innan konkursansökan kom in till tingsrätten. *Lag (2010:2051)*

5 § Näringsförbud skall meddelas för en viss tid, lägst tre och högst tio år.

Lag (1996:314)

Verkan av förbud

6 § Den som är underkastad näringsförbud får inte

1. driva näringsverksamhet,
2. vara bolagsman i ett annat handelsbolag än kommanditbolag eller komplementär i ett kommanditbolag eller medlem i en europeisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige,

¹ Denna lydelse träder i kraft den 1 april 2011 enligt lag (2010:2051) [red.anm.].

3. vara stiftare av ett aktiebolag, en sparbank eller ett försäkringsbolag,
4. vara ledamot eller suppleant i styrelsen för ett aktiebolag, en sparbank, ett försäkringsbolag, en sådan understödsförening som avses i 7 § tredje stycket lagen (1972:262) om understödsföreningar, ett handelsbolag, en europeisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige eller en ekonomisk förening, en pensionsstiftelse eller en sådan ideell förening eller stiftelse som driver näringsverksamhet eller ledamot eller suppleant i förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorganet för ett europabolag eller ett europakooperativ med säte i Sverige,
5. vara verkställande direktör eller vice verkställande direktör i ett aktiebolag, ett försäkringsbolag, ett europabolag eller ett europakooperativ med säte i Sverige eller företagsledare i en europeisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige,
6. vara firmatecknare eller i annan egenskap vara ställföreträdare för en sådan juridisk person som anges vid 4,
7. faktiskt utöva ledningen av en näringsverksamhet eller av en sådan juridisk person som är bokföringspliktig även om den inte driver näring,
8. äga så många aktier i ett aktiebolag, ett försäkringsaktiebolag eller ett europabolag med säte i Sverige att hans andel av röstetalet för samtliga aktier i bolaget överstiger femtio procent, eller
9. inneha fullmakt att företräda en enskild näringsidkare i dennes näringsverksamhet eller en juridisk person som anges i 4.

Förbudet i första stycket 9 gäller inte i fråga om fullmakt som avses i 10 § andra stycket lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättsens område.

Beträffande verkställande direktör och vice verkställande direktör för en filial enligt lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. och föreståndare för en verksamhet enligt samma lag finns bestämmelser om näringsförbud i den lagen.

Näringsförbud utgör inget hinder mot att sådan verksamhet bedrivs som innebär utövning av rättighet som avses i 2 kap. 1 § regeringsformen eller 1 kap. 1 §, 4 kap. 1 §, 6 kap. 1 § eller 13 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen eller 1 kap. 1 §, 3 kap. 1, 2 eller 8 § eller 10 kap. 1 § yttrandefrihetsgrundlagen. *Lag (2006:602)*

6 §² Den som är underkastad näringsförbud får inte

1. driva näringsverksamhet,
2. vara bolagsman i ett annat handelsbolag än kommanditbolag eller komplementär i ett kommanditbolag eller medlem i en europeisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige,
3. vara stiftare av ett aktiebolag, en sparbank eller ett försäkringsföretag,
4. vara ledamot eller suppleant i styrelsen för ett aktiebolag, en sparbank, ett försäkringsföretag, ett handelsbolag, en europeisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige eller en ekonomisk förening, en pensionsstiftelse eller en sådan ideell förening eller stiftelse som driver näringsverksamhet eller ledamot eller suppleant i förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorganet för ett europabolag eller ett europakooperativ med säte i Sverige,
5. vara verkställande direktör eller vice verkställande direktör i ett aktiebolag, ett försäkringsföretag, ett europabolag eller ett europakooperativ med säte i Sverige eller företagsledare i en europeisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige,
6. vara firmatecknare eller i annan egenskap vara ställföreträdare för en sådan juridisk person som anges i 4,
7. faktiskt utöva ledningen av en näringsverksamhet eller av en sådan juridisk person som är bokföringspliktig även om den inte driver näring,

² Denna lydelse träder i kraft den 1 april 2011 enligt lag (2010:2051) [red.anm.].

8. äga så många aktier i ett aktiebolag, ett försäkringsaktiebolag eller ett europabolag med säte i Sverige att hans andel av röstetalet för samtliga aktier i bolaget överstiger femtio procent, eller
9. inneha fullmakt att företräda en enskild näringsidkare i dennes näringsverksamhet eller en juridisk person som anges i 4.

Förbudet i första stycket 9 gäller inte i fråga om fullmakt som avses i 10 § andra stycket lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område.

Beträffande verkställande direktör och vice verkställande direktör för en filial enligt lagen (1992:160) om utländska filialer m. m. och föreståndare för en verksamhet enligt samma lag finns bestämmelser om näringsförbud i den lagen.

Näringsförbud utgör inget hinder mot att sådan verksamhet bedrivs som innebär utövning av rättighet som avses i 2 kap. 1 § regeringsformen eller 1 kap. 1 §, 4 kap. 1 §, 6 kap. 1 § eller 13 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen eller 1 kap. 1 §, 3 kap. 1, 2 eller 8 § eller 10 kap. 1 § yttrandefrihetsgrundlagen. *Lag (2010:2051)*

7 § Den som är underkastad näringsförbud får inte vara anställd eller ta emot återkommande uppdrag i en näringsverksamhet som drivs av en närstående till honom eller där en närstående har en sådan ställning som anges i 4 §. Som närstående anses hans make, den med vilken han samlever under äktenskapsliknande förhållanden, förälder, barn och syskon samt den som är besvägrad med honom i rätt upp- eller nedstigande led eller så att den ene är gift med den andres syskon.³

Inte heller får den som är underkastad näringsförbud vara anställd eller ta emot återkommande uppdrag i den näringsverksamhet där han åsidosatt sina åligganden.

Förfarandet vid prövningen av frågor om förbud

8 § Talan om näringsförbud i samband med brott förs i tingsrätt av allmän åklagare. Angående utredningen och förfarandet i mål om näringsförbud skall, om inte annat föreskrivs i denna lag, i tillämpliga delar gälla vad som i allmänhet är föreskrivet om mål som rör allmänt åtal för brott där straffet är fängelse i högst ett år. Tvångsmedel enligt 24 och 25 kap. rättegångsbalken får dock inte tillgripas i fråga om näringsförbud. *Lag (1999:181)*

8 a § Allmän åklagare får ansöka om näringsförbud i de fall som avses i 1 a och 2 §§, om han inte för talan om det enligt 8 §. Om åklagaren i de fall som avses i 1 a och 2 §§ förklarat sig avstå från att ansöka om näringsförbud, får ansökan i stället göras av Kronofogdemyndigheten. Om inte annat föreskrivs i denna lag, handläggs ett ärende om näringsförbud enligt 1 a och 2 §§ enligt lagen (1996:242) om domstolsärenden.

Lag (2006:704)

8 b § Konkurrensverket får föra talan om näringsförbud i de fall som avses i 2 a § i samband med ett mål om konkurrensskadeavgift enligt 3 kap. 5 § konkurrenslagen (2008:579). Om inte annat följer av denna lag, tillämpas därvid bestämmelserna i rättegångsbalken om tvistemål där förlikning om saken inte är tillåten. Vid omröstning gäller reglerna i 29 kap. rättegångsbalken.

Om Konkurrensverket inte för talan enligt första stycket, får verket i stället ansöka om näringsförbud. Ett sådant ärende om näringsförbud ska handläggas enligt lagen (1996:242) om domstolsärenden, om inte annat följer av denna lag. *Lag (2008:592)*

8 c § I fall som avses i 8 a § görs ansökan hos tingsrätten i den ort där näringsidkaren har sitt hemvist. Om näringsidkaren inte har hemvist i Sverige, tas ärendet upp av Stockholms tingsrätt.

³ Se Advokaten nr 3 1995 s. 13 f. Elliot, *Släktskap och annat närstående, en konkursrättslig genealogisk studie* [red.anm.].

Om ärendet gäller näringsförbud med stöd av 2 §, är även den tingsrätt som handlägger eller har handlagt konkursen behörig att pröva ärendet.

I fall som avses i 8 b § andra stycket görs ansökan hos Stockholms tingsrätt. Ett beslut av tingsrätten överklagas i sådant fall hos Marknadsdomstolen. *Lag (2008:592)*

8 d § I ärenden som gäller näringsförbud ska tingsrätten hålla sammanträde, om detta inte är uppenbart obehövt.

Om sammanträde hålls ska tingsrätten bestå av en lagfaren domare och tre nämndemän. Ärendet ska avgöras av samma domare. I fall som avses i 8 b § andra stycket ska tingsrätten vara sammansatt på det sätt som anges i 8 kap. 10 § första stycket konkurrenslagen (2008:579).

Vid omröstning gäller reglerna i 29 kap. rättegångsbalken.

Utöver vad som följer av lagen (1996:242) om domstolsärenden får rätten förelägga nytt vite eller förordna om hämtning till rätten antingen omedelbart eller till en senare dag, om den som ansökan riktas mot trots föreläggande om personlig inställelse inte inställer sig till sammanträdet eller inställer sig genom ombud. *Lag (2008:592)*

8 e § Rätten får i mål och ärenden om näringsförbud förordna offentlig försvarare för den som avses med förbudsyrkandet, om det finns särskilda skäl. I fråga om offentlig försvarare gäller bestämmelserna i rättegångsbalken.

I fråga om rättegångskostnader tillämpas i mål och ärenden om näringsförbud 31 kap. rättegångsbalken. *Lag (2008:592)*

9 § Kronofogdemyndigheten skall särskilt uppmärksamma när det kan finnas skäl att meddela näringsförbud grundat på 1 a § och anmäla förhållandet till åklagaren.

Lag (2006:704)

10 § Är det uppenbart att grund för näringsförbud föreligger, får rätten meddela förbud för tiden till dess frågan om näringsförbud slutligt har avgjorts (tillfälligt näringsförbud).

En fråga om tillfälligt näringsförbud tas upp på yrkande av åklagaren eller, i fall som avses i 2 a §, av Konkurrensverket. Om åklagaren i de fall som avses i 1 a och 2 §§ förklarar sig avstå från att yrka förbud, får yrkande om tillfälligt näringsförbud i stället framställas av Kronofogdemyndigheten. Innan ett förbud meddelas ska den som yrkandet avser få tillfälle att yttra sig, om det inte finns anledning att anta att han eller hon har avvikit eller på något annat sätt håller sig undan.

Frågor om tillfälligt näringsförbud som prövas i samband med brott handläggs enligt 8 §. I övriga fall tillämpas 8 a–8 e §§.

Bifalls ett yrkande om näringsförbud, får rätten i domen eller beslutet självmant förordna om tillfälligt näringsförbud. *Lag (2008:592)*

11 § Ett beslut om tillfälligt näringsförbud gäller omedelbart, om inte annat förordnas. Beslutet skall delges den som avses med förbudet.

Har ett tillfälligt näringsförbud meddelats, skall detta beaktas vid tillämpning av 5 §.

12 § Ett beslut om tillfälligt näringsförbud, som har meddelats under rättegången, överklagas särskilt.

Överklagas ett beslut om tillfälligt förbud, får högre rätt omedelbart förordna att förbudet tills vidare inte skall gälla.

13 § Om rätten meddelar ett tillfälligt näringsförbud innan talan om näringsförbud har väckts eller ansökan kommit in till rätten, ska den utsätta en tid inom vilken en sådan talan ska väckas eller ansökan lämnas in. Tiden får inte bestämmas längre än vad som bedöms nödvändigt. Om den utsatta tiden inte är tillräcklig, och om den som har yrkat näringsförbud före tidens utgång begär att tiden ska förlängas, får rätten besluta om sådan förlängning. *Lag (2008:592)*

14 § När näringsförbud eller tillfälligt näringsförbud meddelas skall rätten till domen eller beslutet foga en särskild underrättelse, där innebörden av förbudet beskrivs.

Lag (1996:314)

Upphävande av förbud

15 § Har talan om näringsförbud inte väckts eller en ansökan inte kommit in till rätten inom utsatt tid, och har en framställning om förlängning av tiden inte heller kommit in, skall ett beslut om tillfälligt näringsförbud omedelbart upphävas. Detsamma gäller om talan eller ansökan återkallas eller lämnas utan bifall eller om det inte längre finns skäl för det tillfälliga näringsförbudet. Om talan eller ansökan bifalls, skall rätten pröva om det tillfälliga näringsförbudet fortfarande skall gälla. *Lag (1999:181)*

16 § Om den som genom lagakraftvunnen dom fått näringsförbud grundat på 1 § frikänns från ansvar för brottsligheten, skall näringsförbudet samtidigt upphävas. Avser frikännandet endast en viss del av brottsligheten eller hänförs denna under mildare straffbestämmelser, skall rätten pröva om och under vilken tid förbudet fortfarande skall gälla. I fall som avses nu får rätten också upphäva eller ändra ett beslut om skyldighet att svara för rättegångskostnader, om ett sådant har meddelats i samband med domen om förbud.

Upphäver rätten det konkursbeslut som utgjort förutsättning för ett näringsförbud enligt 2 §, skall näringsförbudet samtidigt upphävas.

Rättens beslut om att upphäva eller ändra ett näringsförbud skall gälla omedelbart. *Lag (1996:314)*

17 § Ett lagakraftvunnet beslut om näringsförbud får upphävas på ansökan av den som förbudet avser, om det senare kommer fram att han eller hon inte hade grovt åsidosatt sina åligganden i näringsverksamhet.

För ärenden om upphävande av förbud gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 8 a §, 8 c § tredje stycket samt 8 d § andra och tredje styckena. Ett sådant ärende tas upp av den tingsrätt som tidigare handlagt målet eller ärendet om näringsförbud. Rör ärendet inte upphävande av ett förbud som meddelats med stöd av 2 a §, får det tas upp även av rätten i den ort där sökanden har sitt hemvist, om rätten med hänsyn till utredningen samt kostnader och andra omständigheter finner det lämpligt. I ärendet är den myndighet som yrkat näringsförbud eller myndigheten i den ort där sökanden har sitt hemvist motpart till sökanden.

Ett ärende om upphävande av förbud får avgöras utan sammanträde, om saken ändå kan utredas tillfredsställande.

Rättens beslut om att upphäva ett näringsförbud ska gälla omedelbart.

Lag (2008:592)

Tid för avveckling av förbjuden näringsverksamhet m.m.

18 § En domstol som meddelar beslut om näringsförbud eller om tillfälligt näringsförbud får fastställa en begränsad tid efter vilken förbudet skall gälla, om tiden behövs för avvecklingen av näringsverksamhet, anställning, uppdrag, innehav av fullmakt, delägarskap i handelsbolag eller aktieinnehav som anges i 6 och 7 §§. Rätten får föreskriva vilka åtgärder som får vidtas eller som skall vara förbjudna under denna tid och vad den som fått näringsförbud i övrigt då har att iakttas.

Om det föreligger synnerliga skäl, får tiden för avveckling förlängas på ansökan av den som fått förbudet.

För ärenden om förlängning av tiden för avveckling gäller vad som sägs i 17 § andra och tredje styckena. *Lag (2001:365)*

Dispens från förbud

19 § Den som är underkastad näringsförbud eller tillfälligt näringsförbud får medges dispens för att driva en näringsverksamhet, inneha anställning, uppdrag eller fullmakt, vara delägare i ett handelsbolag eller medlem i en europeisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige eller äga vissa aktier. Rätten får föreskriva vad den som medges dispens har att iakttas då denna utnyttjas. *Lag (2001:365)*

20 § En dispens får återkallas, om den som medgetts denna överträder näringsförbudet eller det tillfälliga näringsförbudet eller bryter mot en föreskrift som är knuten till dispensen. Detsamma gäller om den som medgetts dispens från ett förbud i 6 § i annat hänseende åsidosätter vad som åligger honom i den verksamhet som avses med dispensen.

21 § En fråga om dispens får prövas i samband med dom eller beslut om näringsförbud eller beslut om tillfälligt näringsförbud eller efter en senare gjord ansökan.

När en fråga om dispens prövas särskilt, gäller i tillämpliga delar vad som sägs i 17 § andra och tredje styckena. *Lag (1999:181)*

22 § Ansökan om återkallelse av dispens får göras av allmän åklagare eller, i fall som avses i 2 a §, av Konkurrensverket. Om åklagaren i de fall som avses i 1 a och 2 §§ förklarat sig avstå från att ansöka om återkallelse, får ansökan i stället göras av Kronofogdemyndigheten. När frågan prövas i ett särskilt ärende gäller i tillämpliga delar 17 § andra och tredje styckena. Ett sådant ärende får dock tas upp även av den tingsrätt som tidigare prövat frågan om dispens. *Lag (2008:592)*

Tillsynen av meddelade förbud m.m.

23 § Bolagsverket skall föra ett register över näringsförbud och tillfälliga näringsförbud. *Lag (2004:252)*

24 § Tillsyn över att näringsförbud och tillfälliga näringsförbud efterlevs utövas av Kronofogdemyndigheten.

Kronofogdemyndigheten har för tillsyn enligt första stycket rätt att få biträde av polismyndighet.

Om det finns skäl att misstänka att ett förbud överträds eller att den som fått dispens enligt 19 § åsidosätter vad som åligger honom i den verksamhet som avses med dispensen, eller vad som rätten föreskrivit i samband med att den beviljade dispens, skall Kronofogdemyndigheten göra anmälan om förhållandet till åklagaren.

Lag (2006:704)

Överträdelse av förbud m.m.

25 § Den som överträder ett näringsförbud eller ett tillfälligt näringsförbud eller bryter mot en föreskrift som meddelats med stöd av 18 eller 19 § skall dömas till fängelse i högst två år eller, om brottet är ringa, till böter eller fängelse i högst sex månader.

26 § Ett näringsförbud som överträds skall förlängas med högst fem år om det inte finns särskilda skäl att underlåta förlängning. Sker flera förlängningar, får den sammanlagda tiden för förlängning inte vara mer än fem år. Talan om förlängning skall väckas eller ansökan därom göras innan förbudstiden har gått ut. Talan väcks eller ansökan görs av åklagaren. Om åklagaren i de fall som avses i 1 a och 2 §§ förklarat sig avstå från att yrka förlängning, får ansökan i stället göras av Kronofogdemyndigheten.

När en fråga om förlängning prövas särskilt, gäller i tillämpliga delar vad som sägs i 8 a–d §§ och 17 § andra stycket.

I 20 § finns bestämmelser om återkallelse av dispens när ett förbud överträds. *Lag (1999:181)*

27 § Om den som är underkastad ett näringsförbud får ett nytt förbud, skall rätten upphäva det tidigare meddelade förbudet.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2008:592

1. Denna lag träder i kraft den 1 november 2008.
2. Vid prövning av förutsättningarna enligt 2 a § för näringsförbud eller tillfälligt näringsförbud för överträdelse av förbudet i 2 kap. 1 § konkurrenslagen (2008:579) eller i artikel 101 i EUF-fördraget får hänsyn tas till vad som ägt rum före ikraftträdandet endast såvitt avser frågan om förbud är påkallat från allmän synpunkt. *Lag (2010:639)*

2010:639

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2010.

2010:2051

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2011.
2. Sådana understödsföreningar som avses i 7 § tredje stycket lagen (1972:262) om understödsföreningar och som efter den 1 april 2011 fortsätter att driva sin verksamhet enligt den lagen med stöd av 7 § lagen (2010:2044) om införande av försäkringsrörelselagen (2010:2043) ska vid tillämpningen av 6 § första stycket 4 och 5 jämföras med försäkringsföretag.

PropositionerSFS 1986:436
Prop. 1985/86:126SFS 1987:628
Prop. 1986/87:12SFS 1991:1567
Prop. 1990/91:179SFS 1992:165
Prop. 1991/92:88SFS 1994:586
Prop. 1993/94:171SFS 1994:1928
Prop. 1994/95:68SFS 1996:314
Prop. 1995/96:98SFS 1999:181
Prop. 1998/99:44SFS 2001:365
Prop. 2000/01:105SFS 2003:691
Prop. 2002/03:99SFS 2004:252
Prop. 2003/04:34SFS 2004:579
Prop. 2003/04:112SFS 2005:1125
Prop. 2004/05:165SFS 2006:602
Prop. 2005/06:150SFS 2006:704
Prop. 2005/06:200SFS 2008:592
Prop. 2007/08:135SFS 2010:639
Prop. 2009/10:196SFS 2010:2051
Prop. 2009/10:246Brott &
närings-
förbud

Förordning (1986:441) om underrättelser angående näringsförbud m.m.

(senast ändrad genom SFS 2007:792)

1 § Denna förordning gäller näringsförbud och tillfälligt näringsförbud enligt lagen (1986:436) om näringsförbud. Med näringsförbudsregister avses i förordningen det register som anges i 23 § nämnda lag.

Näringsförbudsregistret förs med hjälp av automatiserad behandling och används för

1. samordnad registrering av och information om meddelade näringsförbud och tillfälliga näringsförbud,
2. framställning av intyg och registerutdrag,
3. framställning av bevis om meddelade näringsförbud och tillfälliga näringsförbud samt bevis om frihet från näringsförbud, och
4. underrättelser enligt 8 §.

Bolagsverket är personuppgiftsansvarigt enligt personuppgiftslagen (1998:204) för behandling av personuppgifter i näringsförbudsregistret.

Bolagsverket skall se till att det inte uppkommer otillbörligt intrång i de registrerades personliga integritet eller risker från säkerhetssynpunkt. För dessa syften får verket i enskilda fall ställa upp särskilda villkor för behandlingen av personuppgifter.

Förordning (2004:353)

2 § När näringsförbud eller tillfälligt näringsförbud har meddelats, skall Bolagsverket kungöra detta i en tidning som verket ger ut. Bolagsverket meddelar närmare föreskrifter om sådan kungörelse.

Sådan särskild underrättelse som avses i 14 § lagen (1986:436) om näringsförbud skall avfattas enligt formulär som fastställs av Domstolsverket.

Förordning (2004:353)

3 § De allmänna domstolarna ska till näringsförbudsregistret och till Kronofogdemyndigheten sända uppgifter om domar och beslut i vilka rätten har

1. meddelat näringsförbud eller tillfälligt näringsförbud,
2. ändrat eller upphävt näringsförbud eller tillfälligt näringsförbud,
3. meddelat dispens från näringsförbud eller tillfälligt näringsförbud,
4. återkallat sådan dispens,
5. förlängt tiden för avveckling av näringsverksamhet enligt 18 § lagen om näringsförbud,
6. förlängt tiden för näringsförbud.

När sådan uppgift lämnas som avses i första stycket 3 ska också anges vilka bolag och vilken verksamhet som avses med dispensen.

Domstolsverket meddelar efter samråd med Bolagsverket och Kronofogdemyndigheten närmare föreskrifter om hur domstolarna ska fullgöra sin uppgiftsskyldighet enligt denna paragraf. *Förordning (2007:792)*

4 § Uppgifter om domar och beslut som avses i 3 § skall lämnas så snart avgörandet vad avser näringsförbud har vunnit laga kraft. I de fall avgörandet avseende näringsförbud gäller omedelbart skall dock uppgifter som avses i 3 § lämnas så snart avgörandet har meddelats. *Förordning (2001:813)*

5 § Har någon tillstånd av en myndighet att driva näring inom ett särskilt reglerat näringsområde och meddelas han näringsförbud eller tillfälligt näringsförbud, skall domstolen i fall som avses i 3 § sända en kopia av domen eller beslutet till den tillståndsgivande myndigheten. I fråga om tiden för sådan underrättelse gäller 4 §.

5 a § Näringsförbudsregistret skall innehålla uppgift om

1. fullständigt namn, personnummer eller, om sådant saknas, födelsedatum, och postadress beträffande person som fått näringsförbud eller tillfälligt näringsförbud,

2. huruvida näringsförbudet är tillfälligt,
3. den tid näringsförbudet avser,
4. huruvida näringsförbudet ändrats eller upphävts,
5. meddelad dispens och föreskrifter i samband med dispensen återkallats,
6. meddelad tid för avveckling av näringsverksamhet m.m. enligt 18 § lagen (1986:436) om näringsförbud, och
7. vilken domstol som meddelat beslut om näringsförbud eller tillfälligt näringsförbud samt målnummer. *Förordning (1994:587)*

6 § Uppgifter om näringsförbud och tillfälligt näringsförbud skall avlägsnas ur näringsförbudsregistret så snart som möjligt efter det att tiden för näringsförbudet har löpt ut eller uppgift har kommit in om att förbudet av annat skäl har upphört att gälla.

7 § Bolagsverket meddelar närmare föreskrifter om hur utdrag skall lämnas ur näringsförbudsregistret. *Förordning (2004:353)*

8 § Underrättelser om de uppgifter som förs in i näringsförbudsregistret och om de ändringar som görs i registret skall fortlöpande sändas till Kronofogdemyndigheten och Skatteverket. *Förordning (2006:765)*

9 § Om den som i tjänsten tar befattning med utdrag ur näringsförbudsregistret finner anledning att anta att dess innehåll är oriktigt, skall han genast anmäla det till Bolagsverket. *Förordning (2004:353)*

10 § Domstolsverket skall lämna behövliga utdrag ur registret till rättsstatistiken enligt de anvisningar som Domstolsverket meddelar i samråd med Bolagsverket. *Förordning (2004:353)*

11 § Näringsförbudsregistret skall ge offentlighet åt den information som ingår i registret.

I fråga om personuppgifter skall näringsförbudsregistret ha till ändamål att tillhandahålla uppgifter för

1. verksamhet som staten ansvarar för enligt lag eller annan författning och
 - a) som avser sådan näringsverksamhet för vilken införing sker i registret,
 - b) som avser fullgörande av underrättelseskyldighet, eller
 - c) som för att kunna utföras förutsätter tillgång till information som finns i registret.
2. allmän eller enskild verksamhet där den information som ingår i näringsförbudsregistret utgör underlag för prövning eller beslut.

Personnummer och andra identitetsnummer i registret får behandlas för de ändamål som anges i första stycket. *Förordning (2001:813)*

12 § Bolagsverket får för de ändamål som anges i 11 §, och i den utsträckning det är förenligt med bestämmelsen i 33 § personuppgiftslagen (1998:204), medge direktåtkomst till näringsförbudsregistret.

Annan än myndighet får dock inte medges direktåtkomst till personuppgifter om lagöverträdelse som innefattar brott, domar i brottmål, straffprocessuella tvångsmedel eller administrativa frihetsberövanden, om inte undantag från förbudet att behandla sådana uppgifter har meddelats med stöd av 21 § personuppgiftslagen (1998:204). *Förordning (2004:353)*

13 § Bestämmelserna i personuppgiftslagen (1998:204) om rättelse och skadestånd gäller vid behandling av personuppgifter enligt denna förordning. *Förordning (2001:813)*

14 § Att beslut om rättelse och avslag på ansökan om information enligt 26 § personuppgiftslagen (1998:204) får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol följer av 22 a § förvaltningslagen (1986:223). *Förordning (2001:813)*

DOMSTOLSVERKETS FÖRESKRIFTER

DVFS 2010:21 Underrättelser angående näringsförbud m.m.

De allmänna domstolarnas underrättelseskyldighet enligt 3 § förordningen¹ ska fullgöras genom att en kopia av domen eller beslutet sänds till näringsförbudsregistret och till Kronofogdemyndigheten.

I de fall det inte rör sig om ett avgörande som gäller omedelbart ska det av underrättelsen tydligt framgå att avgörandet vad avser näringsförbud har vunnit laga kraft.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2010:21

Denna föreskrift träder i kraft den 1 februari 2011. Genom föreskrifterna upphävs verkets föreskrifter (DVFS 1986:9) om underrättelse om näringsförbud m.m.

BOLAGSVERKETS FÖRESKRIFTER

BOLFS 2004:7 Avgifter för bevis och underrättelser om uppgifter i näringsförbudsregistret

	Kronor
Bevis om frihet från näringsförbud	100
Underrättelser om införanden och ändringar i näringsförbudsregistret (årsprenumeration)	500
Bevis om samtliga i registret införda näringsförbud	240

¹ Förordning (1986:441) om underrättelser angående näringsförbud m.m. [red.anm].